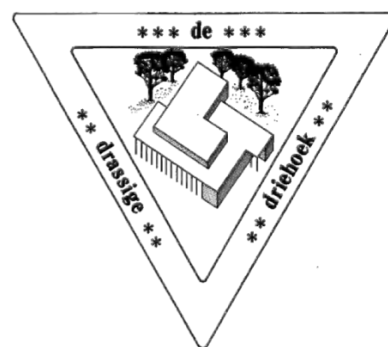


BUURTBLAD DE DRASSIGE DRIEHOEK



THEMA: HERBERG EN CAFÉ 'T HAANTJE



COLOFON EN CONTACT

BUURTVERENIGING

“De Drassige Driehoek” Jaagpad 148-d,
2288 CN Rijswijk

@:

info@dedrassigedriehoek.nl Gironummer
NL59 INGB 0000 2810 34

Website: www.dedrassigedriehoek.nl

Bespreken buurthuis

Via het mailadres van de buurtvereniging:
bespreken@dedrassigedriehoek.nl

Lid worden?

Stuur een mail naar ikwordlid@
dedrassigedriehoek.nl

Vermeld uw naam, voorletters, adres,
woonplaats, e-mailadres, en liefst ook uw
telefoonnummer. Wij nemen dan contact
met u op. De jaarcontributie in 2020
bedraagt €12.

BUURTBLAD

Het buurtblad verschijnt 2-3 keer per jaar.
Oplage: 800 exemplaren die huis aan huis
worden bezorgd in Pasgeld, 't Haantje en
de Delftweg en omgeving.

Redacteur

Wilbert van Bijlert @:
buurtbladdedrassigedriehoek@gmail.com

Adverteren in dit blad?

Neem contact op via het e-mailadres van
het buurtblad:

@: buurtbladdedrassigedriehoek@gmail.com

Deadline

Aanleveren volgende nummer
1 juni 2020. Stuur uw artikel, brief,
suggesties, foto's etc. naar het e-mailadres
van het buurtblad.

BUURTAPP

In de buurt zijn twee Whatsappgroepen.
Eén om elkaar te informeren in geval van
een 1-1-2 situatie en een “Buurtpraat”-
groep over activiteiten, gevonden
voorwerpen etc.

Wilt u lid worden van één van deze, of
beide, apps, stuur dan een app naar Frank
van Geest (tel: 06-12445653).

ACTIVITEITEN

Bridgen: Henk Verwolf, tel. 06-222 99 270

Klaverjassen: Arie Albers,
tel. 070-39 33 658

Buurtmaaltijd: Frederiek Breemhaar,
@: fbremhaar@gmail.com

Kinderboerderij: Anne Boting,
tel. 015-75 07 488, Caroline van Leeuwen,
tel. 015-21 43 027

Contactgroep Rijswijk-Zuid (Overlegorgaan
met de gemeente): Peter Witteman,
tel. 015-21 48 954

Werkgroep Pasgeld van Contactgroep
Rijswijk-Zuid :

werkgroeppasgeld@gmail.com

Werkgroep Groen: Joost Schoonheim,
joostschoonheim@gmail.com

*Foto voorkant: café 't Haantje in de jaren
'50. Het water op de voorgrond is de
Kerstanjewetering. (foto: T. Beune)*

VOORWOORD REDACTIE

Afgelopen zomer las ik in de krant het verhaal van een oudere Française die nieuwsgierig was naar de herkomst van het schilderij dat al jarenlang in haar keuken hing. Zij dacht dat het om een oud icoon ging en bracht het naar een veilinghuis in Compiègne. Dat liet het onderzoeken door een expert en deze concludeerde dat het om een onbekend werk van de 13e-eeuwse Italiaanse schilder Cimabue ging. Hij taxeerde het op zes miljoen euro. De dame besloot het daarop te veilen en in oktober is het voor ruim €24 miljoen euro verkocht.

Een dergelijke miljoenenvondst heb ik in mijn leven helaas nog niet gedaan, maar afgelopen mei had ik wel het gevoel iets bijzonders ontdekt te hebben. Na afloop van de foto-ochtend in het buurthuis sprak iemand mij aan en liet een set foto's uit de jaren '50 zien. Het waren foto's van café 't Haantje, het etablissement dat tot 1959 op de hoek van de Lange Kleiweg en Kerstanjewetering lag. Tot dan toe had ik ondanks een uitgebreide zoektocht slechts twee foto's van het café kunnen vinden.

De bezitter van de foto's bleek Ton Beune te zijn. Hij vertelde mij de zoon van de laatste pachter van het café te zijn. In de jaren '50 had hij aan het Jaagpad gewoond. We hebben een afspraak gemaakt en in de zomer ben ik met buurtgenote Arina Sluper, die had aangeboden te helpen bij het interview, bij Ton en zijn vrouw Anneke langs geweest om zijn verhalen te horen. Ik vond deze zo boeiend dat ik besloot dit nummer van het buurtblad te wijden aan het café en haar voorganger, herberg 't Haantje. Aart Struijk, auteur van een artikel over de geschiedenis van de uitspanning in het jaarboek 2018 van de Historische Vereniging Rijswijk, was zo vriendelijk voor het buurtblad zijn artikel in te korten en te actualiseren. Naast Ton Beune hebben Arina en ik ook Willem de Graaf geïnterviewd. Hij woont al meer dan 80 jaar aan het Jaagpad en tijdens het gesprek ontdekte ik dat de laatste eigenaar van het café en de bijbehorende boerderij, Willem Hesse, zijn oom was. Omdat niet alle verhalen en foto's in dit buurtblad passen, vindt op woensdagochtend 18 maart van 10.30 uur - 12.00 uur in het buurthuis een thema-ochtend plaats over herberg en café 't Haantje. Ton Beune, Willem de Graaf en Aart Struijk zullen daarbij een verdere toelichting geven. U bent van harte welkom.

Behalve interviews en de geschiedenis van café 't Haantje, vindt u in dit nummer ook weer veel informatie uit het heden. Zoals een verslag van de activiteiten en de agenda van de buurtvereniging, informatie over de gemeentelijke nieuwbouwplannen en de activiteiten van werkgroep Pasgeld van Contactgroep Rijswijk-Zuid. Maar ook een artikel over volkstuin De Volle Grond aan de Lange Kleiweg, nieuws van de kinderboerderij en een nieuwe rubriek waarin een buurtbewoner zich voorstelt.

Het Rijksmonument dat in dit nummer wordt beschreven is boerderij Breedam. Wat de link tussen deze boerderij en café 't Haantje is, leest u op de laatste bladzijden van het blad. Kortom, het is een vol blad geworden. Iedereen die aan dit buurtblad heeft bijgedragen wil ik zeer bedanken.

De verhalen in dit blad geven volgens mij goed weer dat wij in een bijzondere buurt wonen. Vlakbij een stad, maar toch ook heel landelijk en dorps. Met, wat toch best uniek is, een prachtig buurthuis en een actieve buurtvereniging. De activiteiten die door de vereniging worden georganiseerd zijn volgens mij voor iedere buurtbewoner meer dan de moeite waard. Zoals de laagdrempelige buurtmaaltijden voor jong en oud, de grote jaarlijkse viering van Koningsdag, de lampionoptocht met Sint-Maarten en de goedbezochte pubquizen en borrels. Daarom sluit ik af met een persoonlijke oproep: neem deel aan de activiteiten van de buurtvereniging. En, als het mogelijk is, word lid van de kookploeg, draai een bardienst, organiseer een activiteit. Ik weet uit ervaring dat het veel voldoening oplevert.

Maar voor nu wens ik u veel leesplezier!

Wilbert van Bijlert



OPROEP



In mei zal het 75 jaar geleden zijn dat de Tweede Wereldoorlog ten einde kwam en Nederland werd bevrijd. Het volgende nummer heeft daarom als thema de jaren 1940-1945 in Pasgeld en 't Haantje.

Het meest bekend uit deze periode is waarschijnlijk de fusillade van 10 verzetsstrijders uit Den Haag bij spoorovergang 't Haantje in 1944. Hiervoor is het oorlogsmonument naast het spoor opgericht waar ieder jaar op 7 oktober de gemeentelijke herdenking plaatsvindt. Een ander zichtbaar teken zijn de struikelstenen bij Jaagpad 57, ter nagedachtenis van Salomon Visbach, Frederika Visbach-Aardewerk en Anna Blom. Zij kwamen in Duitse concentratiekampen om het leven.

Maar hoe was het leven in de jaren '40-'45 in onze buurt? Wat merkten buurtbewoners van de Slag om Ypenburg in 1940? Wat wisten buurtbewoners van de Rijksfabriekskeuken die gevestigd was op het huidige terrein van TNO? Hoe werd de bevrijding gevierd?

Als u informatie heeft, over foto's of ander materiaal beschikt, dan hoor ik dat graag. Mail graag voor 1 juni naar buurtbladdedrassigedriehoek@gmail.com of bel naar 06-10878173.

Daarnaast heb ik een specifiekere oproep. In het in 1991 verschenen boek "Om nooit te vergeten: Rijswijk in de Tweede Wereldoorlog" staat een (niet-uitputtende) lijst van meer dan 800 Rijswijkers die de oorlog niet hebben overleefd. Hiervan woonden er zeven in onze buurt. Naast de hierboven genoemde bewoners van Jaagpad 57, noemt de redactie Aart Schot, Jaagpad 44A, Cornelis Lenten, Jaagpad 113, Henoeh van der Burch, Jaagpad 114 en Catharina van Geest, Haantje 38. Heeft iemand meer informatie over (één van) hen?

De deadline voor het volgende buurtblad is 1 juni 2020. Reacties, suggesties, artikelen en foto's zijn zeer welkom. Mail ze naar buurtbladdedrassigedriehoek@gmail.com

INHOUDSOPGAVE

Colofon en contact	2
Voorwoord redactie	3
Oproep	5
Inhoudsopgave	6
Van de voorzitter	7
1. HERBERG EN CAFE 'T HAANTJE	8
Zoon van de laatste pachter - een interview met Ton Beune	17
Een leven lang aan het jaagpad - interview met ing. willem de graaf	22
2. NIEUWS VAN DE BUURTVERENIGING	29
Verslag drievliet uitje	29
Interview met onze nieuwe penningmeester: Andre Louwers	31
Bijeenkomst over Herberg en Cafe 't Haantje	33
Nieuwe ochtendactiviteiten in het Buurthuis	33
Nieuwe website de drassige driehoek	35
Timmeren aan het buurthuis	35
Sint maarten	39
Een bericht van de kookploeg	39
Kerststukjes maken	41
Uitslag kleurwedstrijd	41
Adopteer een tuintje	43
Collectie Jantje Beton	43
3. UIT DE BUURT	45
Buurtestafette: mirjam van donselaar	45
Gebiedsontwikkeling Pasgeld	47
Oude foto's van vlietzig gezocht!	50
Gekkigeit, pigs en chicks op de drassigste kinderboerderij	51
Reacties op een brug over de vliet: of niet?	53
Moestuin vereniging de volle grond	54
Onze buurt 2019	55
Herdenking 7 oktober 2019	60
Van hardenbroeklaan opo nederland 1	61
Scherven in de van hardenbroeklaan	62
Toen en nu: de drassige driehoek	65
Bezorging groot rijswijk	66
Monumenten in pasgeld en 't Haantje - boerderij breedam	66
Agenda buurthuis	69

VAN DE VOORZITTER

Wat hadden we een warme zomer. Eerlijk gezegd verlang ik er wel een beetje naar terug. Natuurlijk heeft ook de winter zijn charme, met dikke truien, loeiende kachels, blozende konen, wintertenen en kloofjes in je handen..... Maar ook stampot, dampende dingen uit de oven en olieballen. Ik ken zelfs iemand die de herfst het leukste seizoen vindt. Tja. Het is de oogsttijd, dat dan weer wel, maar ook de tijd dat paardenkastanjes deuken in je dak maken, van de auto dan, en vallende blaadjes zorgen voor slippartijen en verstopte afvoeren. Och, over een paar maanden begint het leven weer opnieuw en sinds 21 december zijn de dagen ook weer langer. U merkt het, ik kijk al uit naar het voorjaar.

Het kan u niet ontgaan zijn: Rijswijk Buiten steekt het spoor over- of liever: graaft zich er onderdoor. Er moeten huizen worden gebouwd, en dat gaat -helaas- ten koste van het groen en de ruimte die onze buurt zo leuk maakt. De werkgroep Pasgeld volgt de bouwplannen kritisch en zet zich er voor in om zoveel mogelijk ruimte en natuur voor onze woonomgeving te behouden. Hierover meer in dit blad. Anderzijds zijn de gezinnen die zich hier straks vestigen onze nieuwe burens, en ook zij genieten straks het voorrecht om in een erg leuke buurt te wonen. Vind ik dan. Langzamerhand tonen bewoners uit Rijswijk Buiten belangstelling voor de activiteiten rond De Drassige Driehoek. Ik kijk uit naar de nieuwe dynamiek die dat weer kan opleveren. O ja, het vorige buurtblad: er kwamen zeer veel positieve reacties op dit boekje, met name op de historische bespiegelingen op dit deel van Rijswijk. De eer komt Wilbert toe, die niet alleen de drijvende kracht vormt achter de totstandkoming van dit buurtblad maar ook het initiatief nam om de historie van (dit deel van) Rijswijk op aansprekende wijze uit de diepen en erover te vertellen en laten vertellen. U zult ook in deze editie niet teleurgesteld worden. Opmerkelijk was dat het buurtblad ook aan de Delftweg bijzonder goed gelezen blijkt te worden, want tussen de positieve reacties zat er ook eentje van André Louwers, die inmiddels benoemd is tot nieuwe penningmeester. Verderop een interview met hem.

Het is ons in de afgelopen jaren niet gelukt om structureel bijeenkomsten in de ochtend te organiseren. Een activiteit waarbij je ook koffie kan drinken met buurtgenoten, plakje cake erbij en gezellig kan kletsen. Ik ben blij dat we dit in één of andere vorm weer willen gaan organiseren. Verder in het buurtblad leest U hier meer over. En houd de flyers in de gaten.

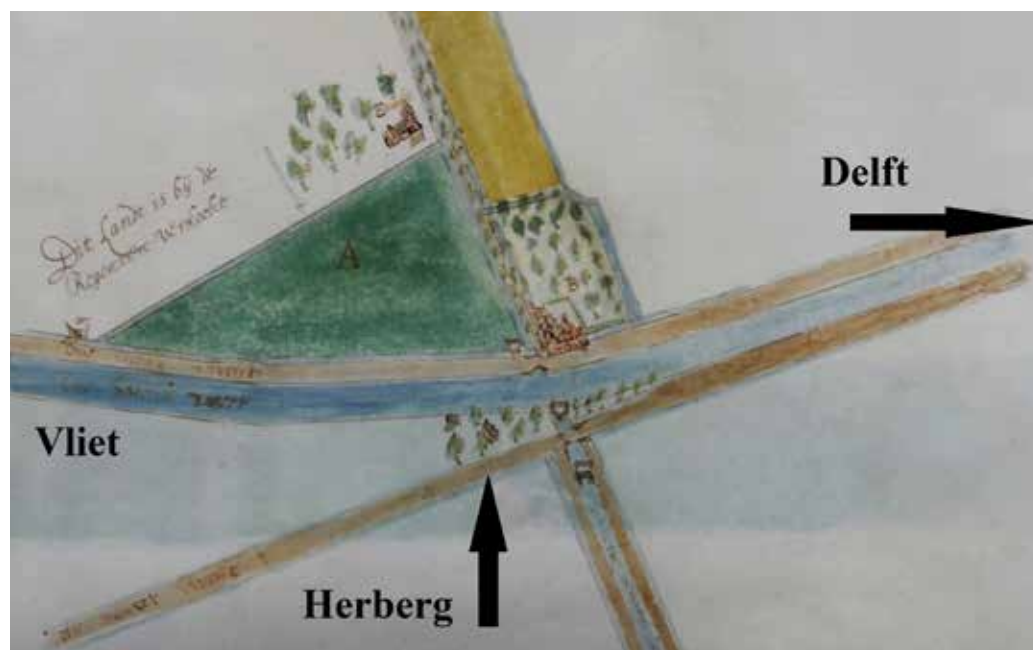
Ik wens u goede seizoenen toe in onze fijne buurt.
Hans van der Kramer

1. HERBERG EN CAFÉ 'T HAANTJE

Vanaf de 17e eeuw tot 1959 stond er bij het kruispunt van het Jaagpad, de Lange Kleiweg en de Kerstanjewetering een horecagelegenheid. Het lag gunstig op de weg tussen Delft en Den Haag en aan een vaarroute naar het Westland. Van de herberg en het café is niets meer terug te zien. Wel is de weg langs de Kerstanjewetering en de wijk tussen de Lange Kleiweg en de Prinses Beatrixlaan naar de uitspanning vernoemd. Dit themahoofdstuk van het buurtblad begint met een artikel van Aart Struijk over de geschiedenis van de herberg en het café. Vervolgens leest u interviews met buurtbewoners Ton Beune en Willem de Graaf. Deze gaan over het café, maar vooral over hun leven in onze buurt. De interviews heb ik samen met buurtgenote Arina Sluper gehouden.

DE HERBERG 'HET HAANTJE'

Een markant punt langs de Vliet bij Rijswijk was de kruising met de Kerstanjewetering. In 1473 werd er een verlaat (een sluis) gebouwd bij een reeds bestaande brug. Die sluis was bedoeld om het water dat vanuit Leidschendam kwam, naar de grachten van Delft te laten stromen. Op dat punt langs de Vliet stond vanaf het begin van de 17e eeuw een herberg, die pas veel later 'het Haantje' werd genoemd. Aan de overkant van het water, tegenover het Haantje, stond het Leprozenhuis, dat werd aangeduid als 'het Siecken'. Daar stonden ook twee andere herbergen, de 'Emaus' en 'De Koetswagen', juist ten noorden van de Brasserskade. Het was destijds gebruikelijk dat er een of meerdere herbergen direct bij de toegangswegen van de stad stonden. Wanneer de stadspoorten 's avonds reeds waren gesloten, konden reizigers in die herbergen overnachten. Zo was er herberg de Prins buiten de Oostpoort, het Huis ter Lucht bij de Rotterdamse poort, en de Bolk bij de Waterslootse poort, voorheen genaamd de Twee Swarte Paarden.



Op een kaart uit 1611 staat de herberg reeds aangegeven. Aan de overkant van het water het Leproshuis; midden boven is herberg de Emaus te zien (Kaartboek Kamer van Charitate, Stadsarchief Delft).

De herbergier Andries Koning

De eerste eigenaar van de herberg aan het Haantje die in de archieven wordt genoemd, is Claas Claasz. Zijn herberg kwam in 1618 in bezit van Simon Jansz. Koning, en na diens dood werd zijn zoon Andries Koning de eigenaar. Omstreeks 1650 wordt voor het eerst de naam 'het Haantje' gebruikt toen Andries de herberg verkocht. Het bleek dat hij een kaats- en klosbaan had laten maken, zodat de herberg veel weg had van een uitspanning. In de verkoopakte staat dat er bij het huis een 'seeckere botterie' was, een voorraadkamer voor zijn herberg. Ook bleek dat er een hooiberg was, en dat Andries een schuur of stal had waar hij enkele koeien en ander vee hield. Er was toen sprake van een huis met een erf erbij 'genaamt vanouts het Haentje'. Die aanduiding suggereert dat het huis al heel lang die naam had. Wellicht werd het zo in de volksmond reeds genoemd, maar nog niet officieel. In latere aktes wordt soms vermeld dat het huis stond tegenover 'het Delffse Siecken ofte Leprooshuys'.



Omstreeks 1800 is de herberg afgebeeld op een ets van Jelgershuis (Stadsarchief Delft).

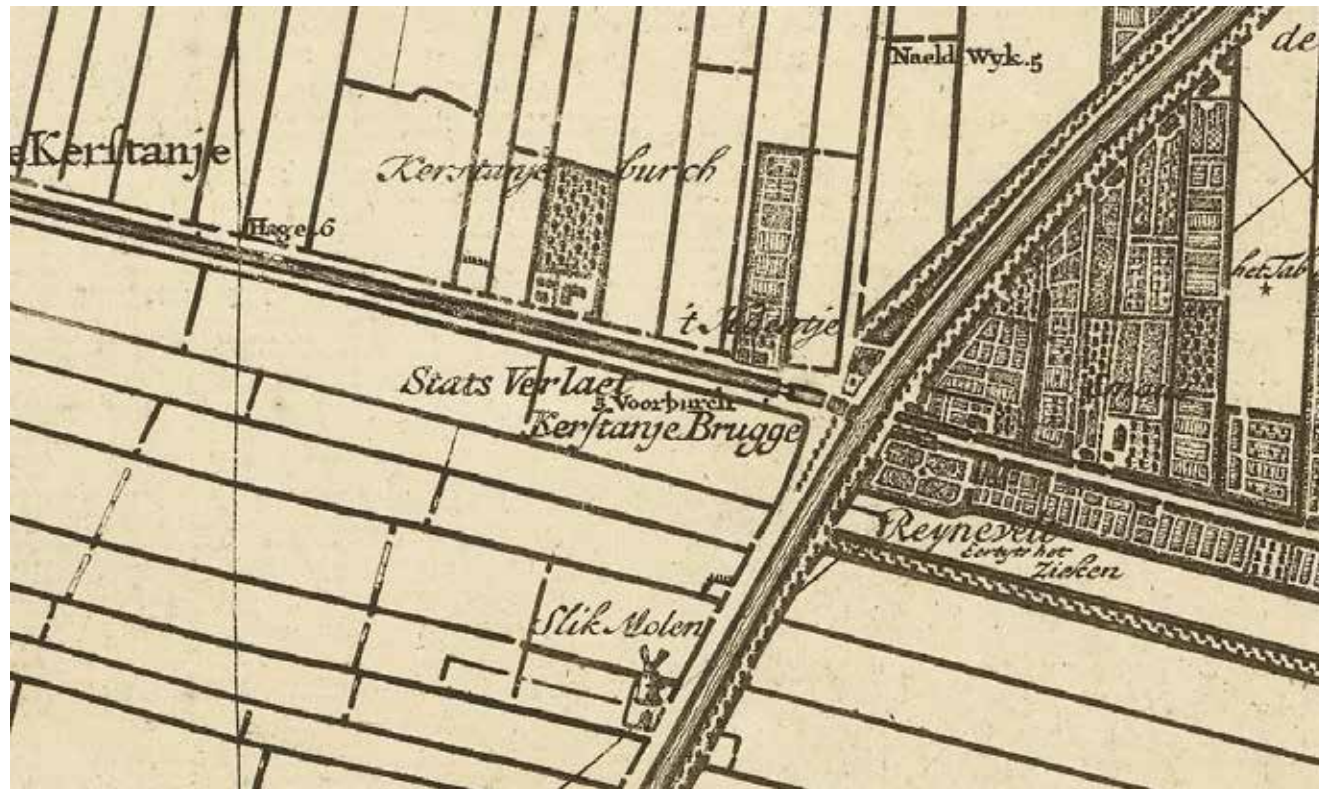
Criminaliteit bij de herbergen

Er was omstreeks 1600 veel overlast van criminelen en zwervers in de omgeving van Delft. Die mensen hielden zich vaak op in de buurt van herbergen. De burgemeesters van Delft hadden toestemming gekregen van de Staten van Holland om herbergen in de directe omgeving van de stad te verbieden en te sluiten. Dat verbod ging uiteindelijk niet door, maar vanaf die tijd was er wel regelmatig controle. Indien de herbergiers zich niet aan de voorschriften hielden, kon hun herberg worden

gesloten en zelfs worden afgebroken. In de omgeving van het Haantje kwam soms ook wat criminaliteit voor. Meestal had de eigenaar er in feite niets mee te maken.

Enkele eigenaren van het Haantje

De herberg is in de loop der tijd vele malen verkocht. In 1684 werd Pieter Zeestraten voor 1.400 gulden de nieuwe eigenaar. Voor zo'n bedrag kon men destijds een riant grachtenpand kopen in Delft. Nadat Zeestraten enkele jaren later overleed, heeft zijn vrouw de herberg nog lange tijd voortgezet. In 1709 kwam de herberg in bezit van Jan Huijbrechtsz. Huijsman. Hij betaalde toen ook 1.400 gulden, maar dat was inclusief een nieuw gebouwde stal. In 1730 werd Adam van Roijesteijn de nieuwe eigenaar. Toen zijn vrouw Elisabeth van den Akker elf jaar later op vrij jonge leeftijd overleed, is een inventaris gemaakt van hun bezittingen. De aanleiding is weliswaar verdrietig, maar het is wel interessant om te zien wat er in die tijd in een herberg aanwezig was.



Op de beroemde kaart van Kruikius (1712) wordt de buurtschap het Haantje genoemd.

De inventaris van de herberg

Van Roijenstein had evenals zijn voorgangers een stal met twaalf koeien. Er was een hooiberg en een schuur, en de kaats- of kolfbaan was nog steeds in gebruik. In de gelagkamer stonden vier tafels met aan weerszijden lange banken; op de tafels stonden houten kandelaars en een paar tabaksdozen. Achter in de ruimte stonden twee grote kasten met serviesgoed, en bij de haard stonden enkele koperen ketels, een theeketel, een tinnen trekpots en een ijzeren rooster. Aan de muur hingen een

paar schilderijen, twee spiegels, een klok en een koperen lamp. Zoals kan worden verwacht waren in de herberg vele ketels, pannen, potten en kookgerei aanwezig. Er waren borden, kannen, grote en kleine wijnroemers, bierglazen en pinten. Wat betreft de privé bezittingen, was de kleding van de overleden vrouw bewaard. Er waren een paar mantels, vele rokken en hemden, hoeden en mutsen, schoenen, kousen, schorten en neusdoekjes. Zij had ook diverse gouden en zilveren sieraden. Bij de inventaris behoorden ook de rekeningen die betaald moesten worden, zoals de begrafenis kosten en een rekening van de dokter voor zijn visites en verstrekte medicijnen. De herbergier had een aantal rekeningen open staan bij de leveranciers van bier en sterke drank. Ook enkele belastingen moesten worden voldaan, zoals de impost op wijn en tabak, de belasting voor de Verponding en voor de 100e en 200e Penning.

Het einde van de oude herberg

Een sprong verder in de tijd: in 1773 is het Haantje verkocht aan Antonie Jansz. Simonis. Na zijn overlijden in 1786 kwam de uitspanning in bezit van Willem Hendrik Teding van Berkhout, die op de buitenplaats Pasgeld woonde. Het is niet bekend wie de nieuwe herbergier werd. In 1798 stond in de notulen van de "Municipaliteit" van Rijswijk dat weliswaar een 'tappersakte' was verleend, maar dat 'die luiden daar meede zijn uitgescheiden'. Na de dood van Teding van Berkhout is de herberg in 1810 voor 1.600 gulden verkocht aan Johannes van der Speck. Hij heeft de herberg laten afbreken, waarschijnlijk om een concurrent uit te schakelen. Hij was namelijk eigenaar van De Koetswagen, de herberg aan de overkant van de Vliet. Het is wellicht bekend dat in oktober 1811 bij de brug tussen De Koetswagen en de hofstede Reijneveld een koets verscheen, getrokken door zes paarden waarin Napoleon zat; hij kreeg van de "Maire" van Delft de sleutels van de stad aangeboden.

Een nieuwe start door Hesse

De herberg Het Haantje is vele jaren later enkele tientallen meters verderop, op de hoek van de Lange Kleijweg, weer herbouwd. Omstreeks 1868 kocht Johan Wilhelm Hesse (1842-1927) daar een huis met een erf, en een stuk weiland. Hesse was in de eerste plaats landbouwer en veehouder. Lange tijd verkocht hij zijn zuivelproducten aan huis, zoals melk en eieren, en andere producten. Wellicht noemde hij zijn boerderij daarom het 'Roomhuis'. Hesse begon in 1877 naast zijn huis een stalhouderij voor paarden en koetsen. Hij was tenslotte zoon van een zadelmaker; zijn vader was stalhouder geweest aan het Noordeinde in Den Haag. In de krant adverteerde hij voor zijn nieuwe stalling, en gaf als zijn adres op: "tegenover Reineveld", dat is de uitspanning aan de andere kant van de Vliet. In 1880 heeft Hesse zijn bedrijf uitgebreid met een café en een uitspanning. Wellicht was Reineveld zijn voorbeeld? Achter zijn huis is een zaaltje ingericht, nota bene in het achterste gedeelte van de koeienstal! Iedere zondagmiddag kon men naar muziek luisteren, en een paar jaar later was er zelfs 'gelegenheid tot dansen bij muziek'. Dat was in die tijd buitengewoon gedurfd

en omstreden. Vooral de kerken in Delft waren fel tegen dat verderfelijke wereldse vermaak, en dat nog wel op zondag! Maar men kon er weinig tegen doen, want de “danstent” stond in de gemeente Rijswijk. De entree voor de danszaal was gratis, dus de winst moest komen uit de al of niet alcoholische versnaperingen. De zaal kon ook worden gehuurd voor vergaderingen en bijeenkomsten.

De vuilnisman en een schietbaan

Na enkele jaren probeerde Hesse een bedrijfje voor vrachtvervoer op te zetten, uiteraard nog met paard en wagen. Dat heeft hij enige tijd voortgezet, want in 1889 zocht hij nog een nette koetsier. Ook had hij een melkwijk in die beginjaren. En dat was nog niet alles. De ondernemende Hesse werd in 1886 gemeentelijk vuilnisman van de gemeenten Hof van Delft en Vrijenban. Het is niet bekend hoe lang hij dit heeft gedaan, want hij kreeg geen toestemming om op zijn eigen terrein een beerput aan te leggen met daarbij een vuilnisstaal. Twee burens hadden met succes bezwaar ingediend vanwege de te verwachte stankoverlast.

In 1889 vroeg hij een vergunning aan om achter zijn huis een schietbaan aan te leggen, waar met Flobertbuksen zou worden geschoten. Enkele eigenaren van de omliggende landerijen tekenden bezwaar aan vanwege de onveilige situatie die zou ontstaan voor mens en dier. Desondanks kon de vergunning niet worden geweigerd, omdat aan de veiligheidseisen werd voldaan. Hesse moest wel zogenoemde kogelvangers aanbrengen voor afwijkende kogels, wanneer onervaren schutters aan het schieten waren. Het is niet bekend hoe lang de schietbaan heeft bestaan, en of het een succes is geworden.

In 1913 liet Hesse zijn woonhuis naast het café, en waarschijnlijk ook de bijgebouwen, opknappen. In de jaren na de eerste wereldoorlog werden er ook muziekuitvoeringen gegeven in het zaaltje. In 1927 is de oude Hesse overleden. Hij is opgevolgd door zijn jongste zoon Willem, die al langere tijd betrokken was bij het familiebedrijf. Hij heeft naderhand achter en naast het café een luxueuze theetuin aangelegd. Zo probeerde hij de fietsers die van heinde en verre op zonnige zomerdagen naar Kijkduin of Scheveningen gingen, naar zijn uitspanning te lokken. Onder de hoge bomen in de tuin konden zij even uitrusten en een versnapering nemen.

De oorlogsjaren

In de oorlog was het café wel open, maar het draaide maar matig. Er was bij de brug over de Wetering een controlepost met Duitse soldaten, later bemand door leden van de Landwacht. Soms werden er mensen aangehouden en opgepakt. Zij werden in afwachting van verder transport vastgezet in het café. De Delftse bakker Wout Berkhout (een oom van de auteur) is daar ook eens opgepakt, maar hij wist echter te ontsnappen. In de hongerwinter van 1944-45 gingen mensen uit Den Haag erop uit om voedsel te bemachtigen. Zij gingen via het Haantje in de richting van het

Westland. Op de terugweg werden zij soms door de Landwacht beroofd van het eten, dat zij voor veel geld en met veel moeite hadden bemachtigd.

Vanaf april 1942 hield de Boerenleenbank iedere woensdagavond van zes tot acht uur zitting in een lokaal bij Hesse, om de bewoners van het Jaagpad en Sion ter wille te zijn. De vergoeding voor het gebruik van de ruimte was f 1.50 per week. Het “bankfiliaal” heeft op deze wijze nog vele jaren bestaan! In de oorlogsjaren werden in het café de distributiebonnen uitgegeven. Het café had duidelijk een extra functie, want ook na de oorlog konden de buurtbewoners daar nog enige jaren hun distributiekaarten afhalen.



De herberg het Haantje, van de familie Hesse (omstreeks 1920).

De naoorlogse periode

De oude Willem Hesse was al langere tijd niet meer zo goed ter been. Zijn vrouw Nel en zijn twee dochters Jennie en Sjaan hadden de zaken en het bedrijf eigenlijk al overgenomen. Het beruchte dansen op zondag was al een tijdje afgeschaft, en het bezoekersaantal liep terug. Men heeft het bedrijf na de oorlog verpacht. Anton Beune werd vanaf 1946 de nieuwe uitbater van het café, de feestzaal en de theetuin. Hij werd daarbij geholpen door zijn broer Frans. Er werd een biljartzaal ingericht en naderhand is een kinderspeeltuin aangelegd.

De zaal was te huur voor bruiloften en partijen. Een paar jaar later kon men ook een kano of een waterfiets huren. En: er was patat te verkrijgen in een kleine houten kraam! Zo kwamen niet alleen passanten op de fiets op bezoek, ook mensen uit de buurt kwamen langs voor een frietje.



Die kleine patatkraam werd niet lang daarna vervangen door een tramwagon. Beune had namelijk een heuse “Blauwe Tram” op de kop getikt, die met een dieplader naar het Haantje is gebracht. In het voorste gedeelte was een keukentje ingericht, en in het andere gedeelte van de wagon kon men zitten en van de versnapering genieten.

(links) Frans Beune bij het eerste patatkraampje (foto T. Beune).

(onder) Twee kinderen van Beune in hun auto, met erachter de tramwagon die als patatkraam is ingericht (omstreeks 1955) (foto T. Beune).



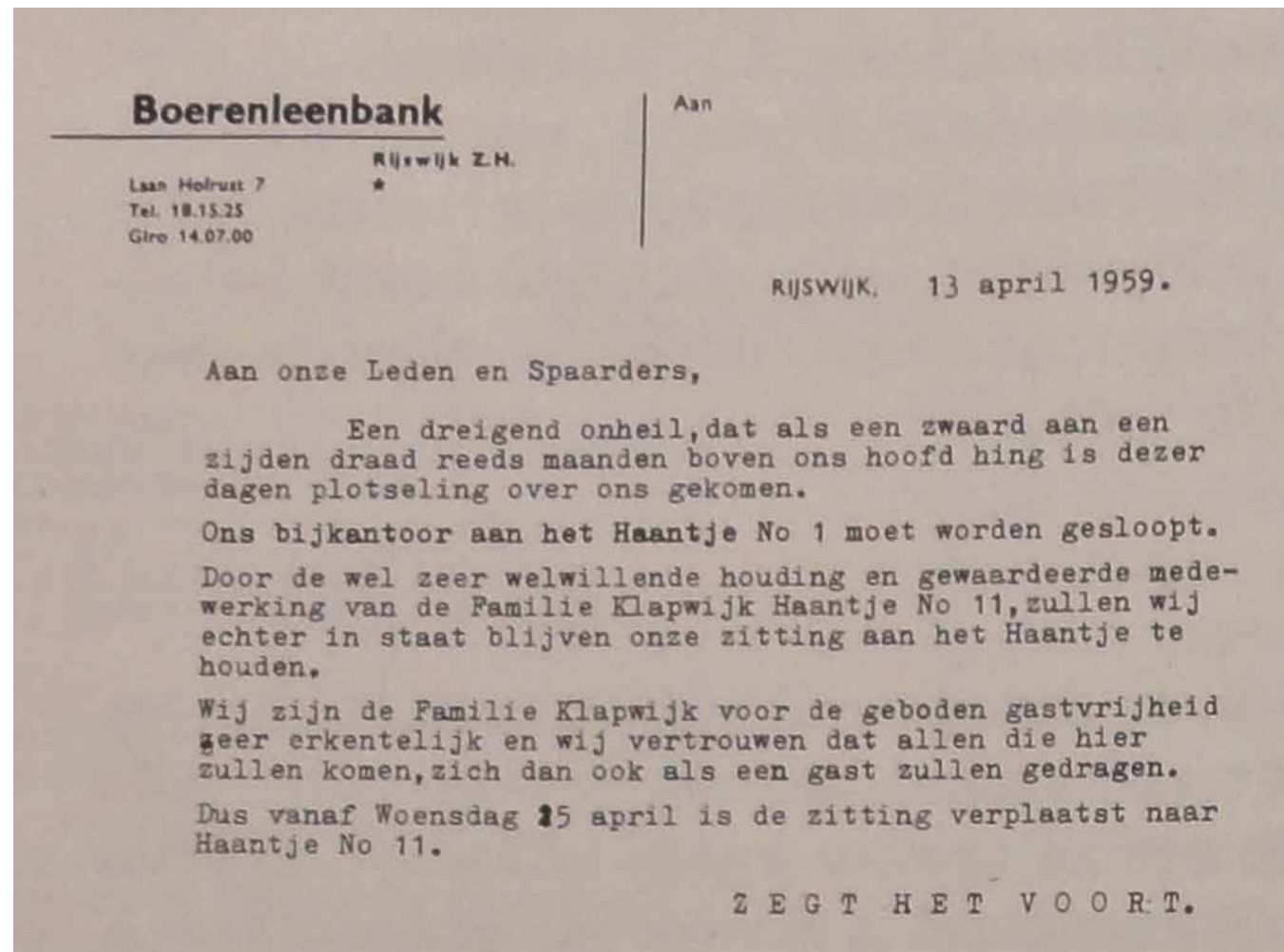
Het einde van het Haantje

Na het overlijden van Willem Hesse in 1955 heeft Beune het café nog een aantal jaren voortgezet. Maar het bezoek liep terug; de mensen die op de fiets naar het strand gingen, namen voortaan de Beatrixlaan, de nieuwe weg van Delft naar Rijswijk. Vanuit Delft was er nog wel wat aanloop, maar dat was niet genoeg om de zaak rendabel te houden. Het pand is door de familie Hesse omstreeks 1959 verkocht. Het complex werd vervolgens afgebroken, evenals huizen die iets verderop stonden. De reden was waarschijnlijk de verbreding van de straatweg.



De huizen ten westen van het café, die eind jaren vijftig zijn gesloopt (foto fam. Klapwijk).

Het is opmerkelijk dat de Boerenleenbank vanaf april 1959 onderdak vond in de boerderij Breedam bij de familie Klapwijk. De grote opkamer werd wekelijks ingericht als bankkantoor, waar de kassier achter een tafel kon plaatsnemen. De familie Klapwijk ontving fl. 7,50 voor het beschikbaar stellen van de kamer. De vrouwen des huizes Maartje en Martina zorgden voor koffie en koekjes. Die zittingen van de bank hebben voortgeduurd tot in de jaren 70.



De brief van de Boerenleenbank van 1959.

De stadspoorten van Delft zijn al lang geleden afgebroken, en reizigers zijn niet meer aangewezen op de herbergen die juist buiten de stad stonden. Na de afbraak van het Haantje in 1959 is voorgoed een einde gekomen aan een eeuwenoude uitspanning langs de Vliet. Maar met de straatnaam het Haantje blijft in ieder geval de herinnering aan een illustere herberg bewaard.

Aart Struijk

Dit artikel is een verkorte versie van de publicatie "De herberg Het Haantje" in het Jaarboek 2018 van de Historische Vereniging Rijswijk.

ZOON VAN DE LAATSTE PACHTER - EEN INTERVIEW MET TON BEUNE

Vanaf het terras van zijn appartement aan de Delftweg heeft Ton Beune een prachtig uitzicht op de Vliet, het Jaagpad en de watertoren. Bijna zijn hele leven heeft hij aan de Delftweg gewoond, het grootste gedeelte samen met zijn vrouw Anneke, met wie hij in mei 50 jaar getrouwd zal zijn. Hoewel hij bewoner van de wijk Vrijenban is, voelt hij zich sterk verbonden met Pasgeld en 't Haantje. Hij heeft een paar jaar aan het Jaagpad gewoond toen zijn vader café 't Haantje pachtte. Een periode waar hij veel goede herinneringen aan heeft overgehouden, maar die wordt overschaduwd door een tragisch ongeluk.



*Ton Beune op zijn balkon met op de achtergrond de watertoren.
(Foto: W. van Bijlert)*

U heeft uw hele werkzame leven aan de Delftweg gewoond, bent u ook in Rijswijk-Zuid geboren?

"Mijn wieg stond in de Caen van Necklaan, in de wijk Cromvliet, vlakbij het centrum van Rijswijk. Mijn ouders woonden er boven het café dat mijn vader pachtte, de Onderduiker. Ik ben geboren in 1947 en heb er de eerste jaren van mijn leven gewoond. Twee jaar na mij werd mijn broertje Johan geboren en twee jaar na hem mijn jongste broertje, Theo. In 1946 kreeg mijn vader de kans om naast café De Onderduiker een ander café te pachten, 't Haantje aan de Lange Kleiweg. De eigenaar van het café was de heer Hesse. We zijn in 1955 naar Jaagpad 78 verhuisd. Het café lag zeer gunstig, iedereen die vanaf Den Haag naar Delft wilde reizen ging via de Lange Kleiweg en dus langs het café, de Beatrixlaan bestond toen nog niet. Het café werd bezocht door mensen uit de buurt, maar ook door mensen die onderweg

waren. Er was een speeltuin bij en een kraampje waarin ijs, frites en drinken werden verkocht. Twee keer per week hield de Boerenleenbank kantoor in het café, dan kwamen de tuinders uit de buurt hun verdiende geld inbrengen en dronken ze een borrel. Mijn vader was een echte ondernemer. Hij hoorde dat er bij het ziekenhuis in Wassenaar een oud blauw Leids tramstel te koop stond. Hij heeft deze gekocht en met een vrachtwagen naar 't Haantje vervoerd. Vanaf dat moment werden het ijs en de frites vanuit de blauwe tram verkocht. Mijn oom Frans was in dienst bij mijn vader en deed veel van de werkzaamheden. Ik ging naar de katholieke lagere school aan het Raam in Delft. Met andere katholieke jongens van het Jaagpad, waaronder de jongens van de families Van Zon en Van Leeuwen, liep ik via de Wateringseweg naar Delft. Als het bruggetje bij de haven naast de Calvé-fabriek openstond, wat vaak gebeurde, moesten wij ons haasten om op tijd op te komen. Bij de Gistfabriek zagen we vaak boeren met paard en wagen, zij kochten de spoeling van de fabriek die zij als veevoer aan hun dieren gaven.



Johan Beune, Ger-Jan van Leeuwen en Ton Beune aan het Jaagpad, bij de hoek met de Kerstanjewetering, rond 1955. Op de achtergrond de huizen aan de Delftweg (Foto: T. Beune)



Ton Beune met zijn grootouders voor café 't Haantje. Begin jaren '50. (Foto: T. Beune)



Willem Hesse, eigenaar van het café en de boerderij, en Ton Beune. Omstreeks 1950. (Foto: T. Beune)

In 1956 was ik bij de intocht van Sinterklaas in Delft. Ik herinner mij dat mevrouw Van Rijn, een tuindersvrouw die aan het Jaagpad woonde, naar mij toe kwam en zei dat er iets ergs gebeurd was. Ik moest direct naar huis gaan. Toen ik thuiskwam hoorde ik dat mijn twee jaar jongere broer Johan was overleden. Hij was aan het spelen bij de onbewaakte spoorwegovergang bij 't Haantje. Toen er een trein aan kwam, wilde hij weggaan maar hij zat met zijn schoen vast in de rails. De machinist kon de trein niet op tijd tot stilstand brengen. Mijn vader heeft zich sterk gemaakt voor een herdenkingsplek bij de plaats van het ongeluk, maar dat is helaas nooit gelukt. Mijn broertje is niet het enige kind dat is overleden bij de spoorwegovergang. Ook George van Zon, die ook aan het Jaagpad woonde, is er overleden. Het bidprentje dat na zijn overlijden is gemaakt, bezit ik nog steeds. Eén of twee jaar later zijn we verhuisd naar Delftweg 142A, de dienstwoning van de machinefabriek Reineveld. Mijn vader was er portier geworden en kon daardoor deze woning betrekken. Ook na de verhuizing heb ik veel contact gehouden met vriendjes aan het Jaagpad. Door het pontje was ik er ook snel. Bij de watertoren was een speeltuin met een zandbak, de opzichters waren de heren Zwaan en Winkoop. Maar vaker was ik te vinden in boerderij Klapwijk aan 't Haantje waar we in de hooiberg mochten spelen. In 1959 werd café 't Haantje door de gemeente onteigend. De grond was nodig voor woningbouw."

Wat weet u nog van de buurt toen u aan het Jaagpad woonde?

"Ik herinner me nog de winkels van het Jaagpad. De heer Ton van Rijn had een rijdende wagen met boter, kaas, eieren en frisdrank, zijn zonen hebben dat later overgenomen. De familie Van Zon bezat stomerij Pasgeld. Bij de kruidenierswinkel van de familie Van Leeuwen kon je terecht voor levensmiddelen en vleeswaren. Aan het einde van het Jaagpad, aan de kant van de Lange Kleiweg, woonde en werkte melkboer van der Vaart, hij is later naar Australië geëmigreerd. Bij de winkel van de familie van Wijk kon je sigaren en sigaretten kopen, er werkte een oude dame. De buurt was in die tijd een echte gemeenschap. Ik heb vanaf het eind van de jaren '50 aan de Delftweg gewoond, maar heb wel het verschil gemerkt. Aan de Delftweg staan de huizen verder van elkaar af en bovendien zijn ze wat duurder. De mensen die er woonden waren meer op zichzelf gericht, voor gezelligheid moest ik dus meer aan het Jaagpad wezen."

Wat heeft u na de lagere school gedaan?

"Ik ben naar de ambachtsschool Sasbout Vermeer aan de Beestenmarkt gegaan, heb als etaleur bij de V&D gewerkt en vanaf mijn 17e was ik in dienst bij het schoonmaakbedrijf van mijn vader. Het bedrijf was gevestigd aan de Delftweg 140. Ik ben later met mijn vrouw gaan wonen in het pand ernaast, Delftweg 139. We hebben er twee zonen gekregen, Niels en Lars. Het schoonmaakbedrijf van mijn vader, mijn broer Theo en mij groeide hard. We hadden op een gegeven moment wel 125 man personeel, het Hippolytus ziekenhuis en het Gasthuis, de voorlopers

van het Reinier de Graaf ziekenhuis, waren onze belangrijkste klanten. Toen we na 28 jaar dienst van het ziekenhuis te horen gekregen dat zij met een ander bedrijf in zee gingen, betekende dat het einde van ons bedrijf. Dat heeft mij geleerd dat je nooit op één paard moet wedden. Ik ben daarna huizen gaan voegen, heb een gevelreinigingsbedrijf opgezet en een straalbedrijf, van waaruit ik ijzer schoon maakte, en weer een schoonmaakbedrijf. Op mijn 68e ben ik gestopt met werken. Alweer 21 jaar geleden zijn mijn vrouw en ik verhuisd naar appartementencomplex Pauwenstein. We wonen hier heerlijk, het is een comfortabel appartement met een prachtig gezicht op de Vliet. En na al die jaren van hard werken doe ik het eindelijk rustig aan."

Wilbert van Bijlert

EEN LEVEN LANG AAN HET JAAGPAD - INTERVIEW MET ING. WILLEM DE GRAAF

Aan het einde van het Jaagpad, vlakbij de kruising met de Lange Kleiweg, woont ing. Willem de Graaf. Hij is geboren en getogen in onze wijk en weet dan ook zeer veel van de geschiedenis. Een jaar geleden is zijn vrouw, Jannetje de Graaf-Riemens overleden. Hoewel hij haar enorm mist en zijn gezondheid hem soms danig in de steek laat, redt hij zich goed. Vol energie en met veel anekdotes vertelt hij over zijn leven.



*Willem de Graaf in zijn woonkamer
(Foto: W. van Bijlert)*

U heeft altijd aan het Jaagpad gewoond, in welke woning bent u geboren?

“Ik ben in 1934 geboren, in welk huis mijn ouders toen woonden weet ik niet meer precies, het is op of rond nummer 99. Toen ik drie of vier was zijn we verhuisd naar Jaagpad 192, het hoekhuis op de kruising met de Lange Kleiweg. Mijn vader heeft het huis net na mijn geboorte laten bouwen. Mijn vroegste jeugdherinnering is dat mijn vader, met mij in zijn armen, van het balkon van het nog in aanbouw zijnde huis in een grote zandberg sprong. Op het terrein waar mijn ouders het huis lieten bouwen, stond eerst een houten huis. Daar woonde de pontbaas,

tot aan het einde van de jaren ‘30 vertrok de veerpont naar de Delftweg namelijk vanaf de hoek Jaagpad/Lange Kleiweg. De grond en de houten woning waren in bezit van mijn oom, Willem Hesse. Hij bezat ook café ‘t Haantje en de boerderij die daaraan vastzat. Willem Hesse was getrouwd met de zus van mijn moeder, tante Nel. Hij zat vaak op het bordes van de herberg. De boerderij die aan het café vastzat verpachtte hij aan boer van Wijk. Als kind speelde ik daar vaak op de hooizolder. Een keer zakte ik door de vloer en lag ik achter een paard. Bij de boerderij overnachtten vaak zwervers die iets te diep in het glas hadden gekeken. Ik herinner me nog “Jantje de loodgieter”, boer van Wijk stond toe dat hij in één van de bijgebouwen van de boerderij woonde. In de oorlog ging hij bij de mensen langs om pannen te repareren, als kind vond ik dat heel indrukwekkend. Hij sneed de versleten bodems uit pannen en soldeerde er daarna een nieuwe bodem in.”

Hoe is uw familie in onze buurt terechtgekomen?

“Mijn opa was meubelmaker in Delft. Hij is op een gegeven moment in houten fietsen gaan handelen, daarna in stalen fietsen en motorfietsen en toen er auto’s op de markt kwamen, is hij deze gaan verhandelen. Hij stichtte aan de Rotterdamseweg de EDA, de Eerste Delftse Autohandel. Mijn vader is in 1898 in Delft geboren, hij had twee broers en twee zussen. Zowel mijn vader als mijn oom hebben een tuinbouwopleiding gevolgd. In de jaren ‘20 heeft mijn opa zijn bedrijf verkocht en is hij gaan rentenieren. Van de opbrengst heeft hij Jaagpad 187 gekocht. Ook heeft hij van de opbrengst voor zijn beide zonen grond gekocht waardoor zij een eigen tuinbouwbedrijf konden starten. Mijn vader kreeg een stuk grond voorbij de spoorweg (de grond rond het huis aan ‘t Haantje 24G), mijn oom Jan de grond aan ‘t Haantje 2, naast de boerderij van Willem Hesse. Oom Jan is vroeg overleden, zijn tuinbouwbedrijf is toen voortgezet door mijn vader, Willem de Graaf sr. Mijn ouders zijn na hun huwelijk verhuisd naar het eerdergenoemde huis op of rond Jaagpad 99. In 1924 is mijn broer Gerrit geboren, drie jaar later mijn zus Adrie.”

Naar welke school bent u gegaan?

“Ik ging naar de Prins Willemschool A aan de Oude Delft, ter hoogte van de Nieuwstraat en de Phoenixstraat. In het begin liep ik daar naartoe, later ging ik op de fiets. De vierde klas heb ik over gedaan. Het eerste jaar dat ik deze klas deed was midden in de Tweede Wereldoorlog en er was geen brandstof om de school te verwarmen. De school was daarom een groot deel van het jaar gesloten. Na de lagere school heb ik de Mulo aan de Hugo de Grootstraat gevolgd, daarna de MTS en vervolgens heb ik 21 maanden dienstplicht vervuld. Na afloop hiervan ben ik begonnen met de HTS Werktuigbouwkunde aan de Sneeuwbalstraat in Den Haag. We noemden het de school met de kinderkapstokjes, het was namelijk voorheen een lagere school geweest en de kapstokken waren nog niet vervangen waardoor alle jassen op de grond hingen. Mijn broer heeft het tuindersbedrijf van mijn vader overgenomen, als oudste broer had hij de eerste rechten. Hij heeft een

bungalow op de grond van 't Haantje 24G laten bouwen en is daarnaartoe verhuisd. Zodoende kwam Jaagpad 187 vrij. In december 1961 zijn mijn vrouw en ik getrouwd en zijn wij aan het Jaagpad 187 gaan wonen. Onze kinderen Wim (1966) en Marjolein (1971) zijn hier opgegroeid."



Willem de Graaf en Ton de Haan rond 1940 voor de Lange Kleiweg. Linksachter is de brug over de Kerstanjewetering te zien. Rechts de speeltuin van café 't Haantje. Op het bord voor het hek stonden mededelingen van de gemeente. (Foto: W. de Graaf)

Wat voor werk heeft u na uw opleiding gedaan?

"Na de HTS heb ik drie jaar als tekenaar/constructeur gewerkt bij Machinefabriek Reineveld aan de Delftweg, dus aan de overkant van de Vliet. Daarna ben ik een half jaar in dienst geweest bij Vredestein Loosduinen en vanaf maart 1964 was ik werkzaam als assistent-bedrijfsleider bij Lichtdrukpapierfabriek Atlas Delft.

Dit bedrijf werd in 1965 overgenomen door GAF Amerika en mijn functie veranderde in hoofd Technische Dienst (Technical Plant Engineer). Ik ben de rest van mijn werkzame leven bij dit bedrijf in dienst gebleven."



De Kerstanjewetering met links de brug naar de Wateringseweg en op de achtergrond machinefabriek Reineveld (Tegenwoordig is ROC Mondriaan op het terrein gevestigd). (Foto: W. de Graaf)

U heeft de Tweede Wereldoorlog bewust meegemaakt. Kunt u vertellen wat er in Pasgeld en 't Haantje heeft plaatsgevonden? Wat herinnert u zich nog?

"Toen de oorlog uitbrak was ik bijna zes jaar oud. Ik weet nog dat mijn vader zei: "het is oorlog". Bij vliegveld Ypenburg, dat destijds nog onderdeel was van de gemeente Rijswijk, is in mei 1940 veel gevochten. Vanuit de Kogelgieterij in Delft heeft het Nederlandse leger met een kanon een aantal Duitse vliegtuigen beschoten en neergehaald. Toen in ons huis een kogel door de slaapkamerruit vloog, was dit aanleiding voor mijn ouders tijdelijk te verhuizen naar familie in Den Hoorn.

Mijn vaders oudste broer, Cornelis, was radiobouwer. Toen de Duitsers het bezit van radio's verboden en deze moesten worden ingeleverd, heeft mijn oom de radio's van mijn vader, hemzelf en twee buurtgenoten in zinken bakken gesoldeerd. Vervolgens zijn de bakken begraven in de schuur van één van de twee buurtgenoten, Harm Vriend. Door het zink waren de bakken waterdicht. Mijn oom heeft vervolgens een paar oude radio's bij de Duitsers ingeleverd om geen argwaan te wekken. De twee buurtgenoten waren horlogemaker Ewold Grenzius, en de eerdergenoemde Harm Vriend, hij was plantenkweker en zaadhandelaar. Het verbergen van de radio's is verraden en de vier mannen zijn gevangen gezet in het Oranjehotel in Scheveningen. Na enige tijd zijn zij vanwege Kerstmis vrijgelaten. Mijn vader had niet alleen zijn radio verstopt, in ons huis lag ook de reserveloop van zijn geweer verborgen. Hij bezat voor de oorlog een geweer omdat hij in de polder achter 't Haantje vaak jaagde hij op hazen en eenden. Tijdens de huiszoeking die volgde op de vondst van de radio's, is de reserveloop gelukkig niet ontdekt. Vlak na de oorlog hebben mijn vader en broer veel op duiven gejaagd. Er waren er toen zeer veel omdat er tijdens de oorlog niet op de dieren gejaagd werd, alle jachtgeweren waren in beslag genomen. De toegenomen duivenpopulatie richtte veel schade aan bij de tuinbouw- en veeteeltbedrijven aan 't Haantje. Per rechtervleugel van een neergeschoten duif ontving je destijds 75 cent van de overheid. Bovendien smaakte het duivenvlees ons prima. Wat overbleef ging naar poelier Thomas de Boer in Delft, evenals de hazen en de wilde eenden. Mijn broer en ik hebben het jagen van mijn vader overgenomen, we hebben beiden heel wat hazen en eenden geschoten.

In de oorlog heb ik meerdere razzia's meegemaakt. Veel mannen kwamen op de fiets vanuit Den Haag op de fiets via de Lange Kleiweg of het Jaagpad naar hun werk in Delft. De Duitsers stonden dan bij café 't Haantje zodat de fietsers in een fuik reden. Veel mannen zijn daar gearresteerd en vervolgens te werk gesteld in Duitsland. Aan het Jaagpad, tussen de Pasgeldlaan en de Lange Kleiweg, woonde een joodse kleermaker, de heer De Jager. Hij heeft de oorlog helaas niet overleefd.

Wat ik verder nog weet is dat in de oorlog in de schuur van mijn vaders tuin achter café 't Haantje illegaal varkens werden gehouden en geslacht voor eigen gebruik. Het meest bekend van de Tweede Wereldoorlog in onze buurt is natuurlijk de aanslag op het spoor bij 't Haantje en de vergelding door de Duitsers. De ondergrondse blies de rails op bij de spoorwegovergang om het Duitse treinverkeer te hinderen. De Duitsers hebben daarna tien gevangengenomen verzetsstrijders uit Den Haag bij de spoorwegovergang geëxecuteerd. Bij de bevrijding reden de Canadezen via het Jaagpad naar Delft. Zij deelden chocolade uit voor de kinderen en sigaretten voor de volwassenen. Ik weet dat ik voor mijn vader enige sigaretten probeerde te veroveren."

Dit buurtblad heeft als thema café 't Haantje, wat voor herinneringen heeft u hieraan?

"Zoals ik al zei, was de eigenaar, Willem Hesse, de man van mijn tante Nel, de zus van mijn moeder. Hij was al op leeftijd toen ik werd geboren, ik weet nog dat hij slecht ter been was. Het café met theetuin werd gerund door mijn tante en haar dochters Jenny en Sjaan. Na de oorlog werd het café verpacht aan Anton Beune. In die tijd was er veel fietsverkeer over de Lange Kleiweg van Rotterdammers en Delftenaren naar Kijkduin of het Scheveningse strand. Beune deed volgens mij goede zaken. Toen het minder werd heeft hij een speeltuin aangelegd en later een grote houten tramwagen neergezet. Het voorste deel werd een patatkraam, in het achterste gedeelte kon je zitten. Uiteindelijk zijn het café, de boerderij en het woonhuis gesloopt. Dat gold ook voor de lage huisjes aan 't Haantje en het grote woonblok van Maarten van den Berg. Langs 't Haantje is toen een rij woningen gebouwd en later ook langs de Lange Kleiweg. Daarachter kwamen twee bungalows. De tuin van Harm Vriend is rond die tijd door zijn schoonzoon Cor 't Hart verplaatst naar de andere kant van de spoorlijn. Het bedrijf heet tegenwoordig Groenrijk 't Haantje."

U woont uw leven lang al in onze buurt. Heeft u ooit wel eens willen verhuizen naar een andere gemeente of wijk?

"Nee, ik heb daar absoluut geen behoefte aan gehad."

Hoe is de buurt veranderd als u deze vergelijkt met 25, 50 en 75 jaar geleden?

"Eigenlijk niet, ouderen verdwenen en nieuwe bewoners kwamen, maar het is altijd een solide buurt geweest waar mensen naar elkaar omkeken. Gelukkig gebeurt dat vandaag de dag nog steeds."

Wilbert van Bijlert





autobedrijf WEERHEIM

Haantje 17, 2288 CV Rijswijk
Tel. 015 - 2146328



Autobedrijf Weerheim BV is een klein modern Bovagbedrijf, gespecialiseerd in Renault, dat tevens deel uit maakt van de Bosch CarService-organisatie. Wij zijn in staat u een compleet pakket aan te bieden dat alles beslaat wat met de auto te maken heeft. Zoals onder andere onderhoud, reparatie, verkoop nieuw en gebruikt, verhuur, leasing, schadeherstel, etc.

Openingstijden maandag tot en met vrijdag
08.00 tot 12.15 uur en 13.00 tot 17.30 uur
Zaterdag 09.30 tot 12.30 uur



2. NIEUWS VAN DE BUURTVERENIGING

VERSLAG DRIEVLIET UITJE



(Foto: M. Ruymbeke)

Dit jaar zijn we weer met de kinderen uit de buurt een dagje naar pretpark Drievliet geweest. Het uitje was op zondag 8 september, twee weken na het einde van de zomervakantie. Om 10 uur was iedereen met de fiets bij Buurthuis De Drassige Driehoek. Nadat we gecontroleerd hadden dat iedereen die was aangemeld aanwezig was, vertrokken we in een lange stoet van 39 kinderen en 19 ouders/begeleiders op de fiets naar Drievliet. Ik weet niet of u het zich nog herinnert, maar het was één van de laatste echt mooie nazomerdagen, we hadden prachtig zonnig weer!

Aangekomen bij Drievliet moesten we even wachten bij de kassa's omdat er een storing was in het geautomatiseerde systeem, maar uiteindelijk mochten we dan allemaal naar binnen. Nadat er een groepsfoto gemaakt was ging iedereen in groepjes het park in.

Het was gezellig druk in het park, maar de wachttijden bij de attracties vielen heel erg mee en iedereen kon doen wat hij/ zij graag wilde. Tussen de middag gingen we gezamenlijk lunchen. Er waren een aantal picknicktafels voor ons gereserveerd en om 13:00 uur stonden de frietjes, snackjes en pakjes limonade klaar.



GRATIS PROEFLES

Dru Yoga is de perfecte manier om je lichaam & mind te ontspannen.
Deze vorm van yoga is zeer toegankelijk en legt de nadruk op vloeiende bewegingen
die je stress en vermoeidheid wegnemen en je meer energie geven.
Je hoeft niet superfit te zijn!

LESTIJDEN	
MAANDAG	9.00 – 10.30 uur actieve yoga, incl thee
	20.00 – 21.30 uur yoga en meditatie
DINSDAG	20.00 – 21.30 uur yoga en meditatie

al deze lessen vinden plaats op Jaagpad 126 Rijswijk

Voor vragen of informatie kunt u geheel vrijblijvend contact opnemen met
 Carla van der Maaden. Tel. 0648551956 of email carla@yogaforall.nl

MEER INFORMATIE/LESTIJDEN WWW.YOGAFORALL.NL

We hebben lekker gegeten en het was heel gezellig zo met zijn allen. Na de lunch was iedereen weer vrij om het park verder in te gaan. Om 16:30 uur verzamelde we weer bij de ingang en fietsten we weer terug naar het Buurthuis. Het was een geslaagde dag met alleen maar vrolijke en blijde kinderen en ouders/ begeleiders. Leuk dat jullie er allemaal waren en hopelijk volgend jaar weer!

Michelle Ruymbeke

INTERVIEW MET ONZE NIEUWE PENNINGMEESTER, ANDRE LOUWERS

Kom je zelf uit de buurt?

“Ik woon aan de Delftweg, ongeveer tegenover de ingang naar het buurthuis.”

Hoe hoorde je van de vacature?

“Ik las in het boekje dat er een penningmeester nodig was. Ik doe al de boekhouding van mijn zoon (die heeft een speelgoedzaak), dus ik dacht: dat kan ik wel doen. Zelf heb ik gedurende mijn loopbaan samen met mijn vrouw twee speelgoedzaken gehad in Rijswijk en in Voorburg; na mijn pensioen heeft mijn zoon beide zaken in één voortgezet in Leidschendam.”

Maar een buurtvereniging is toch heel wat anders?

“Och, een boekhouding is een boekhouding. Alle dingen die specifiek voor een buurtvereniging zijn leer ik wel. Bovendien heb ik vele jaren als vrijwilliger bij een speeltuinvereniging in Rijswijk gewerkt, dus ik ben ook bekend met vrijwilligerswerk in wijk en buurt.”

Heb je ook deelgenomen aan de activiteiten van de buurtvereniging?

“Mijn vrouw Trees en ik hebben de buurtmaaltijd bijgewoond. Leuk en gezellig, maar voor mij net even te exotisch. Ik ben een aardappelen-groente-vleesman. Overigens heb ik, wat meer op de achtergrond, in de nazomer samen met Hans heel wat werk verzet aan de keukenopknappbeurt, en zodoende heb ik de buurtvereniging ook vanaf de binnenkant leren kennen.”

Wil je nog iets zeggen?

“De vereniging heeft een prachtig buurthuis dat bol staat van de mogelijkheden. Er wordt minder gebruik van gemaakt dan je zou denken. Het zou mooi zijn als er meer mensen actief meedoen, of zelfs initiatieven nemen. Ik heb makkelijk praten, ik ben met pensioen, maar toch: het zou wel meer levendigheid geven.”



HEIJBERS & VERKLEIJ HOVENIERS






• **ONTWERP** • **AANLEG** • **ONDERHOUD** •

Postbus 81
 2675 ZH Honselersdijk
 Shaun 06-81486633
 Bas 06-41517857
info@heijbersverkleij.nl

WWW.HEIJBERSVERKLEIJ.NL



/HVNHOVENIERS

BIJEENKOMST OVER HERBERG EN CAFÉ 'T HAANTJE

Op woensdagochtend 18 maart a.s. vindt van 10.30 uur - 12.00 uur in het buurthuis een bijeenkomst plaats over herberg en café 't Haantje. Aart Struijk zal vertellen over de geschiedenis van de herberg en Willem de Graaf en Ton Beune zullen hun herinneringen aan het café en de buurt in de jaren '40 en '50 ophalen. We sluiten af met koffie/thee en een broodje. Nadere details hierover volgen nog, maar noteer deze datum alvast in uw agenda.



NIEUWE OCHTENDACTIVITEITEN IN HET BUURTHUIS

Voor de toekomst zouden we graag op reguliere basis (bij voorkeur maandelijks) ochtenden willen organiseren, waarbij we sprekers uitnodigen die iets interessants kunnen vertellen over hun hobby of over wetenswaardigheden in de buurt. Vervolgens kunnen we afsluiten met een lunch. Ook denken we na over gezamenlijke uitstapjes in de buurt (eventueel voorzien van een eigen bijdrage van de deelnemers). Hoewel er natuurlijk al het een en ander in het buurthuis wordt georganiseerd, zoals kaartavonden en het buurtdiner, wil het bestuur van onze buurtvereniging graag weten waarmee wij met name de "oudere" bewoners in de buurt qua activiteiten een plezier kunnen doen. Vanzelfsprekend zijn ook alle andere bewoners van de wijk bij deze activiteiten van harte welkom.

Heeft u ideeën of wilt u zelf meehelpen om invulling te geven aan deze ochtenden of activiteiten? Dan horen wij dat graag via een bericht aan buurtbladdedrassigedriehoek@gmail.com. Of u kunt een briefje in de bus van het buurthuis doen.

Hoveniersbedrijf Klein-Boskoop



**Tuinontwerp
Tuinaanleg
Sierbestrating
Tuinonderhoud**



Bezoekadres:
Henricuskade 55
2497 NB Den Haag
Tel. 070-3194575
Mob. 06-22477865
Email : info@klein-boskoop.nl
www.klein-boskoop.nl

Postadres:
Pasgeldlaan 9
2288 CD Rijswijk
Tel. 015-3109518



NIEUWE WEBSITE DE DRASSIGE DRIEHOEK VANAF MAART 2020

U zult het wel hebben gezien: onze huidige website, www.dedrassigedriehoek.nl, wordt slecht bijgehouden en heeft zelden actuele informatie.

Dat komt omdat het onderhoud van deze site zeer arbeidsintensief en erg onhandig is. We verwachten in maart een nieuwe, modernere site te hebben, geschikt voor gewone computer en voor de smartphone, die

veel gemakkelijker te onderhouden is. Ook zal dit buurtblad, en eerdere versies, te downloaden zijn waardoor veel foto's ook in kleur te zien zijn.

Voor het onderhoud zoeken we trouwens nog wel een vrijwilliger! Meld je aan via info@dedrassigedriehoek.nl. Ons streven is die site wel up to date te houden.



TIMMEREN AAN HET BUURTHUIS

Dit moet u niet al te letterlijk nemen—al moet er ook wel getimmerd worden. Ik bedoel het in de ruimste zin van het woord: werken aan het in standhouden van het buurthuis, maar ook het in standhouden van de functie van het buurthuis. En het verbeteren ervan. En gereed maken voor de toekomst. Hierna een kort verslag van wat er gebeurd is, en welke dingen we graag nog zouden aanpakken. Zit er iets tussen waarvan u zegt: 'Goh, daar wil ik best aan meehelpen?', laat het ons weten.

SCHILDERWERK



Begin dit jaar heeft Klusbedrijf Aad van Geest het buurthuis geschilderd en kleine reparaties uitgevoerd, waardoor het er weer prachtig uit ziet en beginnende houtrot is verwijderd en verdere achteruitgang voorlopig weer even tot stilstand is gebracht.

THERMOSTAAT

Begin dit jaar hebben we een op afstand programmeerbare thermostaat gekocht en geïnstalleerd, waarmee we nauwkeuriger kunnen instellen wanneer de kachel aan moet. Prettig voor de gebruikers, en goed voor het klimaat, want de kachel staat nu niet meer aan als het niet nodig is.

ELEKTRISCHE INSTALLATIE

De elektrische installatie bevatte nog enkele dingen die niet volgens het boekje waren aangelegd. Iedere Koningsdag kwamen we stopcontacten tekort voor alle springkussens, poffertjes- en suikerspinkramen. En er moest dringend iets aan de



keuken gebeuren, waardoor ook weer extra voorzieningen nodig waren. Dat hebben we na de zomervakantie aangepakt, maar het is nog niet helemaal klaar. Maar voor Koningsdag moet het wel klaar zijn.

DE KEUKEN

In het vorige blad meldde ik dat we veel nieuwe keukeninventaris) hebben gekregen, maar dat dat nog niet is geïntegreerd in onze keuken: daarvoor moest de afzuigkap 10 cm omhoog, het werkblad moest worden vervangen, er moesten keukenkastjes bij en het oude keukenblok was aan vervanging toe. Een CV-radiator moest weg, wateraansluitingen en afvoeren erbij. Met als resultaat: we kunnen gasloos koken, bakken en braden, er staat een schitterende professionele oven, we hebben een ruim werkblad voor voedselbereiding en een spoelhoek voor de af te wassen spullen. En met nieuwe roestvaststalen bovenkasten hebben we veel meer opbergruimte dan eerst. Het was even werk, maar we zijn er trots op. O ja, en we hebben nieuwe kopjes en borden.

DE BAR EN DE ZAAL

Daar zijn we nog niet helemaal uit. Qua licht zouden we de zaal wel wat kunnen verbeteren, want er is zoveel moois te koop tegen redelijke prijzen, dat die malle TL- buizen nu het veld weleens zouden mogen ruimen. En de bar: die kan nog wel wat effectiever worden ingericht aan de zijde waar gewerkt wordt. De saloonspiegel gaat verdwijnen, en de wat gedateerde uitstalling van sterke drank gaat plaats maken voor een wat breder assortiment van eigentijdse drankjes, die beter passen bij de buurtbewoners van nu. Uiteraard zonder de vaste gebruikers teleur te stellen.

HET TERRAS EN DE STOEP

De gemeente Rijswijk heeft eerder dit jaar de betegeling rondom het buurthuis geheel opnieuw gelegd, zodat we weer zonder te struikelen de hond uit kuNnen laten. Wat nog wel beter kan is de entree voor rolstoelgebruikers: die gaan we laten opknappen.

DE BLOEMBAKKEN VOOR HET BUURTHUIS

Deze zijn een tijdje terug opnieuw ingericht door Heijbers, maar we zijn slecht in het onderhoud, dat is duidelijk te zien. Is er iemand in de buurt met groene vingers die zich zou willen ontfermen over deze bloembakken (zodat ze er netjes bij blijven staan)? Kosten voor planten en materiaal betalen we, het gaat ons om de zorg en aandacht die bloembakken nu eenmaal nodig hebben om aantrekkelijk en mooi te blijven.

Denkt u: daar wil ik wel bij helpen, laat het ons dan weten op: help@dedrassigedriehoek.nl

Hans van der Kramer





La plus petite ville du monde



Lente of zomer in de Ardennen? Natuurlijk!!

Dat kan! Op minder dan 3 uur rijden voor een week, weekend of midweek te huur voor cultuur-, natuur- en sportliefhebbers: Vakantiehuis voor 5 - 6 personen in een prachtig deel van de Ardennen. Vlakbij Durbuy, het zeer romantische kleinste stadje van België, waar het leuk is om rond te kijken en waar je heerlijk kunt eten. Er zijn uitgebreide mogelijkheden voor wandelen, fietsen, golfen en kanoën. Het huis is volledig ingericht: verwarming, prima bedden, tv, radio, cd-speler, dvd, magnetron, koelkast en veel boeken en tijdschriften. Huurprijs vanaf 49 euro per nacht, met een minimum van drie nachten. Voor verdere informatie: Kees Duijvestein, Telefoonnr. 06 26 17 06 06 duijvestein@gmail.com




Praktijk voor speltherapie

Jaagpad 142

015 - 7850605

mvdkramer@speltherapierijswijk.nl

Vanaf augustus 2011 werk ik als speltherapeut nu ook aan huis. Speltherapie is een hulpmiddel om kinderen, van 4 tot 12 jaar, individueel te helpen met sociaal-emotionele problemen en/of ontwikkelingsproblemen en/of gedragsproblemen.

Het spel geeft de mogelijkheid aan kinderen om opgedane ervaringen uit te spelen, spanning te ontladen, belemmeringen te verwerken en zichzelf en zijn situatie op een andere manier te beleven. Spel is een communicatiemiddel van een kind, daarnaast is er in de therapie ruimte voor creativiteit en gesprek. Wilt u een keer kennis maken, dan bent u van harte welkom.

Meer informatie vindt u op de website: www.speltherapierijswijk.nl

Marike van der Kramer - de Vries

SINT MAARTEN

De weersvoorspelling voor 11 november was afgelopen jaar ronduit slecht en de hele dag regende hethard. Het gebruikelijke glühwein en chocolademelk drinken op de Pasgeldlaan was daarom bij voorbaat al verplaatst naar het buurthuis. Maar wonder boven wonder hield de regen er rond 18.00u mee op zodat de ruim 30 kinderen en evenveel ouders droog met hun lampionnen op snoepjacht konden gaan.

Dit jaar waren er twee routes gemaakt en waren er opdrachten voor de deelnemers.

Hierdoor kregen de huizen rond het buurthuis niet in één keer twintig kinderen voor hun deur en bleven bewoners van verder afgelegen huizen met hun snoep- of mandarijnen voorraad bleven zitten.



*Lampionnenoptocht aan het Jaagpad
(Foto W. van Bijlert)*

EEN BERICHT VAN DE KOOKPLOEG

Afgelopen zomer heeft onze keuken een enorme upgrade gekregen. Met name Hans heeft heel hard gewerkt om van onze keuken een waar kookparadijs te maken. Voor de professionele oven die we hebben gekregen moest veel elektra worden aangepast. Nu is het aan de kookploeg om te leren hoe we optimaal gebruik kunnen maken van alle snufjes in onze nieuwe keuken. We hopen dat het ook in het nieuwe jaar weer gezellig druk zal zijn tijdens het Drassige Driehoek Diner! Mocht je ideeën hebben voor een thema of mee willen helpen, meld je dan aan via: info@dedrassigedriehoek.nl

Frederiek Broomhaar

Herberg Vlietzig

Trouwen op locatie **Feesten**
Diner **Rondvaarten** **Receptie**
voor info en open dagen kijk op www.vlietzig.nl



Herberg Vlietzig Altijd Feest!!!

Jaagpad 7 | 2288 AB Rijswijk | 015-2131004 | info@vlietzig.nl | www.vlietzig.nl

OP
Visite
koffie lunch borrel

bij
HERBERG VLIETZIGT

openingstijden:

woensdag t/m zondag
11.00 tot 18.00 uur



Jaagpad 7 Rijswijk 015 213 1004 info@vlietzig.nl www.vlietzig.nl

KERSTSTUKJES MAKEN

Op zondagmiddag 15 december waren ongeveer 50 buurtbewoners in het buurthuis om kerststukjes te maken. Het podium lag vol met een ongelooflijke hoeveelheid groen, kerstballen, guirlandes, kaarsen, dennenappels, linten en allerlei andere kerstattributen. Terwijl op de achtergrond klassiekers als Last Christmas en Feliz Navidad klonken, werd er behalve bijgepraat ook hard doorgewerkt zodat iedereen met één of meerdere kerststukjes naar huis ging.



Foto: W. van Bijlert



KINDER- EN JEUGDPAGINA

UITSLAG KLEURWEDSTRIJD

De winnaar van de kleurwedstrijd uit het vorige buurtblad is **Daniël van Bijlert**. Hij ontvangt een tegoedbon van €15 voor lunchroom Op Visite bij herberg Vlietzig.



Voor onderhoud en renovatie in en om het huis

- Timmer en onderhoudswerkzaamheden
- Keukenmontage
- Badkamer en toiletrenovatie
- Tegel en stucwerk
- Schilder en sauswerken
- Spachtelputz
- Tuinonderhoudswerkzaamheden

015-7850366 of 06-55950388

www.fmklussenbedrijf.nl

ADOpteer een tuintje

Een aantal tuintjes langs het Jaagpad kunnen nog wat aandacht gebruiken. Ben jij iemand met groene vingers, die het leuk vindt om komend voorjaar een tuintje op te fleuren? In een aantal tuintjes staat een fruitboom, in andere een fruitstruik. Van de groenvoucher zijn nog zaden beschikbaar, maar je kunt ook eigen planten of stekjes in de grond zetten.

Een aantal keer per jaar organiseren we een groenwerkdag / avond om gezellig met elkaar het groen te onderhouden. Wil je weten welke tuintjes aandacht nodig hebben? Neem dan contact op met mij via joostschoonheim@gmail.com of app 0686689498.

Joost Schoonheim

COLLECTE JANTJE BETON

Voor de buurtvereniging wil ik extra budget voor jeugdactiviteiten voor komend jaar proberen te genereren. Afgelopen jaar waren er ideeën genoeg, maar niet altijd budget. In de week van 1 tot 7 maart 2020 is de collecte voor Jantje Beton. Door voor Jantje Beton een uurtje te collecteren, is er ook voor ons buurthuis extra budget.

De helft van de opbrengst gaat dan naar de buurtvereniging. Daarmee kunnen we bestaande activiteiten als Sint Maarten en paaseieren zoeken ondersteunen, maar misschien ook financieel de ruimte voor nieuwe activiteiten maken. Een keertje naar Monkey Town of Halloween Fright Night? Collecteer mee, hoe meer zielen, hoe meer vreugd en opbrengst voor de buurtvereniging. Meldt je bij mij aan door een mailtje te sturen naar amdoeswijk@gmail.com of de buurtvereniging. Je kunt ook bellen naar 06 2621 2987. Ik regel de collectebussen en het papierwerk.

Arjan Doeswijk



Logeergelegenheid aan het Jaagpad

Beste buurtbewoners,

Vindt u het ook zo gezellig als familie/en of vrienden op bezoek komen? En vindt u het nog gezelliger als zij blijven slapen maar er om wat voor reden dan ook geen gelegenheid voor is! Dan hebben wij voor u de oplossing in de vorm van een comfortabele logeergelegenheid.

Loopt u eens langs of neem met ons contact op, wij kunnen u misschien wel helpen.



Met vriendelijke groet,

Claire Heijbers,

Jaagpad 51, 2288CG Rijswijk, Tel: 0641211420,

claireheybers@hotmail.com

3. UIT DE BUURT

BUURTESTAFETTE: 5 VRAGEN AAN.....MIRJAM VAN DONSELAAR

In Pasgeld staan ruim 200 woningen en in 't Haantje, mede door de nieuwbouw, meer dan 300. Maar wie wonen er achter die ruim 500 voordeuren? In deze nieuwe rubriek stelt een buurtbewoner voor en vertelt wat hij/zij van de buurt vindt. Aan het einde geeft hij/zij het stokje door aan iemand anders uit de wijk. Hopelijk levert de serie een boeiend en gevarieerd beeld op. We beginnen de serie met Mirjam van Donselaar, zij woont met haar man en twee zoons in één van de jaren 30 woningen aan het Jaagpad.

1. Wanneer ben je in onze buurt komen wonen en waarom heb je voor de buurt gekozen?

Eind 2004 ben ik samen met mijn man Martijn trotse eigenaar geworden van een bovenwoning aan het Jaagpad 39, die wij vervolgens volledig hebben gerenoveerd. We waren al een tijdje actief aan het rondkijken in Delft e.o. en deze buurt hielden wij nauwlettend in de gaten. Uiteraard vanwege het wonen langs de Vliet, de rustige en groene omgeving en natuurlijk de gezellige buurt!

Vorig jaar hebben we samen met onze zijburen de benedenwoning gekocht, dus nu hebben we een tuin en meer woonruimte erbij gekregen. Net als de vorige renovatie doen we deze keer ook weer zoveel mogelijk zelf, dus voorlopig vermaken wij ons nog wel! Gelukkig krijgen we deze keer hulp van onze 2 stoere jongens Daniël (10) en Anthony (8).



2. Wat vind je de leuke punten van onze buurt?

Het leuke vind ik dat het autoluw is, alle autoverkeer is alleen bestemmingsverkeer. Maar het is wel een doorgaande vaar- en fietsroute dus dat maakt het weer heel levendig, zeker in de zomer is het heerlijk om dan buiten te zijn.

De leeftijden/levensfasen van de bewoners zijn heel divers, van (jonge) stellen zonder kinderen tot gezinnen tot senioren die hier zo lang mogelijk zelfstandig willen blijven wonen. Dat laatste geldt echter voor de meesten wel... als je hier eenmaal woont, wil je nooit meer weg!

3. En wat zijn de mindere punten, wat zou beter kunnen?

Het nadeel aan deze buurt is dat het openbaar vervoer wat minder is gefaciliteerd, vanwege de ietwat afgelegen ligging. Verder is het kruispunt met het Haantje/Lange kleiweg uiteraard een aandachtspunt.

4. Wat is je beste herinnering aan iets dat je hebt meegemaakt in de buurt en waarom?

Mijn beste herinnering is dat wij met Koningsdag eerst een nobele poging hebben gedaan om met 2 jonge kinderen naar de binnenstad van Delft te gaan, daar door de enorme mensenmassa weer heel snel weer van terug kwamen en vervolgens heerlijk hebben genoten van de festiviteiten bij het buurthuis. Wat een leuke sfeer, een en al gezellige drukte, maar toch heel kleinschalig, bijna dorps. De kinderen hebben genoten en wij ook. Deze leuke activiteit hebben wij er tot nu toe in gehouden, altijd supergezellig!

5. Aan wie geef je het stokje door en welke vraag moeten we hem/haar zeker stellen?

Ik geef het stokje graag door aan Marjolijn Verleur-Horsselenberg. Zij woont in de nieuwbouwwijk van Rijswijk Buiten. Onze zoons zitten op dezelfde school en wij zwemmen allebei op de zaterdagochtend bij D'Elft. Ik ben benieuwd of zij - als bewoner van de nieuwbouw in Rijswijk Buiten - wel eens heeft gehoord van "De Drassige Driehoek" ;-)



GEBIEDSONTWIKKELING PASGELD: TERUGBLIK OP 2019 EN STAND VAN ZAKEN OP 31 DECEMBER 2019

Op 15 april van dit jaar presenteerden de wethouder van Ruimtelijke en Economische ontwikkeling van de gemeente Rijswijk en het Programmabureau RijswijkBuiten (PRB) een al ver ingevuld plan voor de bouw van ruim 200 woningen in Pasgeld-Oost (het gebied tussen watertoren, Lange Kleiweg en het TNO-terrein). Er bleek zelfs al een website te zijn waarop je je als geïnteresseerde toekomstige bewoner kon inschrijven. De buurtbewoners, die in groten getale naar het buurthuis waren gekomen reageerden onaangenaam verrast. De plannen werden zéér kritisch ontvangen. De wethouder beloofde enige pas op de plaats, om later alsnog in te gaan op alle opmerkingen en om véél beter te zullen communiceren.

Kort daarna werd de Werkgroep Pasgeld is gevormd. Deze heeft verder gesproken met de gemeente en het PRB. Toch werden we op 5 juni 2019 wéér verrast. Dit keer door het feit dat de gemeente Rijswijk een intentieovereenkomst met een aantal projectontwikkelaars bleek te hebben ondertekend, voor een nog véél verdergaande verstedelijking van Pasgeld (de driehoek omgeven door spoorweg, A4 en Vliet). Ook werd het ontwikkelboek Pasgeld Connects gepresenteerd, met daarin een verdere uitwerking door de marktpartijen. Pasgeld Connects is een door commerciële partijen geschreven document (én video), waarbij de intentie om de Pasgeld-driehoek vol te bouwen, wordt verpakt in nietszeggend marketingjargon en een misleidend ideaalbeeld. Het huidige Pasgeld wordt beschreven als geïsoleerde "plek"; Pasgeld Connects als een toekomstige "parel". De gemeente is wel, maar de bewoners zijn nooit betrokken geweest bij de totstandkoming van Pasgeld Connects, een initiatief dat al in 2018 bleek te zijn gestart.

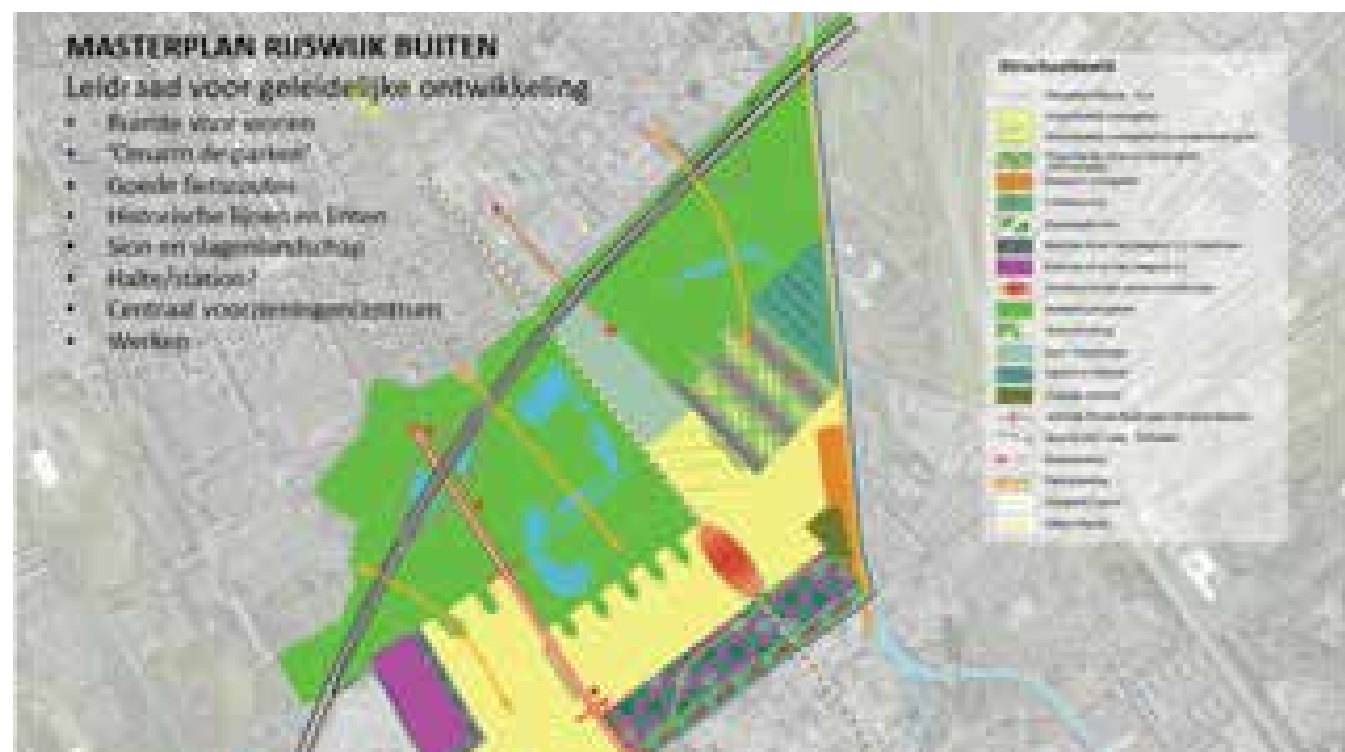
Als reactie hierop is een brief naar de wethouder gezonden met daarin een aantal belangrijke vragen over de echte stand van zaken plus het verzoek om véél beter en open met ons te communiceren (en ons niet voor voldongen feiten te plaatsen). Ook de samenstelling van de werkgroep werd veranderd omdat het aandachtsgebied zich verbreedde tot de ontwikkelingen van héél het Pasgeld-gebied (zonder de onderdelen daarbij te kort te doen, maar integendeel, de samenhang te bewaren!)

Daarna zijn er weer een aantal gesprekken geweest met gemeente, PRB, leden van de gemeenteraad etc. Daarvan is verslag gemaakt. Ook zijn er een groot aantal ideeën geopperd (en voor een klein deel al uitgewerkt) om zoveel mogelijk zelf zeggenschap te kunnen hebben over de toekomst van Pasgeld.

Op 24 oktober hebben we zelf een (drukbezochte) bijeenkomst georganiseerd in het buurthuis. Hierop zijn we nog wat nader ingegaan op het bijzondere karakter van Pasgeld en hebben we de stand van zaken met betrekking tot de communicatie

met de gemeente en PRB toegelicht. We zijn uit elkaar gegaan met het verzoek aan iedereen om zijn/haar top-3 ontwikkel/zorgpunten aan de werkgroep te zenden. De vele reacties zijn daarna gegroepeerd in een drietal belangrijke speerpunten, van waaruit we verder willen werken aan de hand duidelijke acties en hulp van zoveel mogelijk buurtbewoners. Deze speerpunten zijn in een email gezonden naar iedereen die is aangemeld bij de mailgroep van de werkgroep (werkgroepasgeld@gmail.com). De speerpunten zijn (1) Groen en Ruimte (inclusief gezondheid, klimaat, biodiversiteit etc.), (2) Historische Waarde en (3) Infrastructuur en Veiligheid, en komen er samengevat op neer dat “wij als bewoners willen dat de gemeente haar ogen opent en erkent dat we te maken hebben met een voor Rijswijk en wijde omgeving uniek gebied. Een gebied dat eerder versterking van haar waardevolle aspecten verdient, dan dat het verder, op een nooit meer terug te draaien manier, moet worden verstedelijkt”.

Op 28 november organiseerde het Programmabureau een nieuwe inloopavond, dit keer in Herberg Vlietzijs. Deze avond was opnieuw erg drukbezocht. De werkgroep kreeg de gelegenheid om de speerpunten nogmaals toe te lichten, waarna het woord was aan de wethouder en een woordvoerder van het adviesbureau KuiperCompagnons. De ontwikkeling van de gebiedsvisie op Rijswijk Buiten (en Pasgeld) werd geschetst, waarna er ruimte was voor discussie onder leiding van een facilitator. Het werd duidelijk dat PasgeldConnects géén ambtelijke status heeft, maar dat aan de intentie om Pasgeld West én Oost te bebouwen eigenlijk niet te tornen valt. Veel concrete antwoorden op de gestelde vragen bleken niet gegeven te kunnen worden. Zelfs op de nijpende problemen van dit moment (veiligheid en parkeren) kwam geen antwoord. De avond verliep ordelijk, er werden goede vragen gesteld,



Sheet uit de presentatie tijdens de gemeentelijke informatieavond op 28 november.

maar er waren duidelijk emoties, onder andere met betrekking tot de nu al ervaren enorme afname van de groene leefruimte voor mens en dier.

Aanvullend hebben we op dinsdag 3 december met een aantal Pasgeldbewoners de gemeenteraadvergadering “Forum-Stad” bezocht. Daarbij hebben we gebruik gemaakt van ons spreekrecht en aan de hand van de speerpunten, ons bewonersstandpunt nogmaals toegelicht: Pasgeld is het visitekaartje van de gemeente Rijswijk met grote historische en maatschappelijke waarde. Het is van groot belang dat het aaneengesloten stuk groen van Elsenburgerbos, tot en met watertoren en buurthuis groen en onbebouwd blijft: zelfs in haar groene waarde wordt versterkt. Ons verhaal vond (positieve) weerklank bij de verschillende fracties en de discussie rondom Pasgeld zal in het nieuwe jaar als agendapunt worden opgenomen in de voltallige gemeenteraad. Verder werd ons gewezen op onze “Right to Challenge”: ons recht om met tegenargumenten te komen en zelfs met een alternatief plan.

Dit laatste hebben we onder andere besproken op een uitgebreide werkgroep bijeenkomst in Vlietzijs op 18 december. We gaan van start met het schrijven van een alternatief plan en zullen ondertussen verdere contacten aangaan met de politiek (raadsfracties), belangengroepen en deskundigen. Bovendien zullen we verder gaan met ons zichtbaar te maken. Gemeente en PRB gaan ondertussen “gewoon” door met het uitwerken van de bouwplannen, samen met de projectontwikkelaars. Zij willen die aan ons voorleggen op een nieuwe inloopavond in maart. In de tussentijd hebben ze wel toegezegd om contact te zullen houden met de Werkgroep.

Ondanks deze voortdenderende bouwdrift, lijkt de kans reëel dat we als bewoners wel degelijk voet aan de grond kunnen krijgen om minimaal de bebouwing van Pasgeld-Oost en de geplande hoogbouw in Pasgeld-West tegen te houden. De komende maanden worden cruciaal en lastig. De wens van de bewoners van Pasgeld om erkenning van Pasgeld, met haar grote waarden die eerder versterkt moeten worden dan verzwakt door verstedelijking, staat recht tegenover de huidige intentie van het PRB om juist in dit laatste stukje groene buffer te bouwen. Maar met zijn allen kunnen we het tij keren, minimaal voor een deel. Het besef bij velen dat de gemeente véél zorgvuldiger moet omgaan met deze unieke driehoek groeit namelijk. Bovendien, en dat is niet onbelangrijk: een groot deel van de grond is nog niet verkocht. De werkgroep gaat ervoor!

*Namens de Werkgroep Pasgeld,
Ernst Hoyer*

N.B. De presentatie die op 28 november tijdens de gemeentelijke informatieavond is gegeven, is te vinden op www.rijswijkbuiten.nl/informatieavond-bewoners-pasgeld/

OUDE FOTO'S VAN VLIETZIGT GEZOCHT!

Beste buurtbewoners,

In onze lunchroom hebben wij een presentatie gemaakt van enkele oude foto's van Vlietzig. Die foto's hebben wij van de familie Kouwenhoven, de oorspronkelijke boerenfamilie, gekregen. Om de rijke geschiedenis van Vlietzig nog meer te kunnen vertalen met beeld, zijn wij op zoek naar historische foto's van onze prachtige boerderij. Mevrouw Kouwenhoven, die lerares was, vertelde ronduit over haar geschiedenis in Vlietzig. De boerderij was vroeger het buurthuis van Pasgeld en Elsenburg. Als er iets speelde in de buurt kwamen de mensen daar samen. En met kerst was er altijd een samenzijn met de buurtbewoners. De tijdgeest mag dan zijn veranderd, maar Vlietzig is nog steeds een baken in deze landelijke driehoek!



Foto's: fam Kouwenhoven

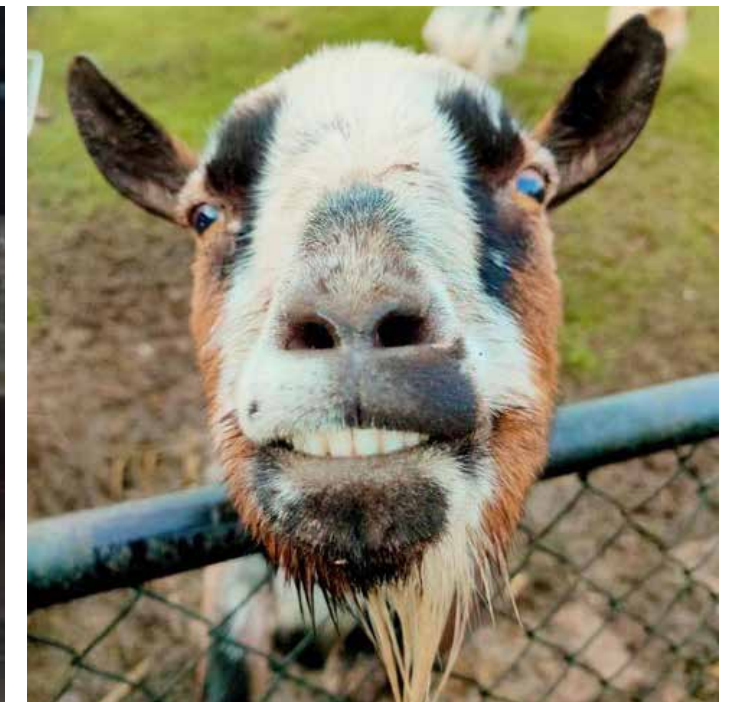
Wij horen graag van u en onder het genot van een kopje koffie, praten wij graag met u bij over de gevonden foto's. Ons telefoonnummer is 015-2131004 en het mailadres info@vlietzig.nl

*Met gastvrije groet,
Ronald Leenheer*



GEKKIGEIT, PIGS EN CHICKS OP DE DRASSIGSTE KINDERBOERDERIJ VAN RIJSWIJK

Wat is er allemaal gebeurd op de drassigste kinderboerderij van Rijswijk....een heleboel!! Om te beginnen zijn er in september 6 eitjes uitgebroed door een eigenwijze Chick. Niemand had het door want ze had ze goed verstopt. Dit heeft ze van haar moeder geleerd, die heeft haar eitjes een paar jaar geleden in de speeltuin uitgebroed zonder dat iemand het door had, daar is zij uit geboren. Ze is een hele goede moeder zij zorgt er wel voor dat haar herfstkuikens de winter door komen. Nou maar hopen dat het alleen maar dames zijn want haantjes die hebben we genoeg rondlopen. We hebben het groene dak weer moeten opknappen omdat de kauwtjes en de kippen het dak kaalplukten. Er was een grote kale plek ontstaan. Shaun van Heijbers en Verkleij was zo vriendelijk om een stukje sedum te doneren en Paul en Hendrik hebben het erop gelegd zodat het er weer prachtig uitziet en nu is er gaas overheen gespannen zodat de vogels er hopelijk vanaf blijven!!





Bij ons kun je elke zondag je handen uit de mouwen steken en na de gedane arbeid kun je tegenwoordig ook heel chic zitten lekker in het zonnetje onder de boom. De boombanken zijn prachtig we zijn er zo blij mee. Een prachtig plaatje ook om naar te kijken. Geplaatst door Heijbers en Verkleij. Bij deze ook iedereen bedankt voor het brengen van kapotte apparaten voor de WeCycle, daar zijn wij, de dieren en het milieu, enorm blij mee. Dus heb je kapotte elektrische apparaten (niet al te groot aub) breng ze maar, wij weten er wel raad mee!!

Anne Boting

N.B. We zijn ook te volgen op Facebook (Kinderboerderij.d.d.d.)

Foto's zijn gemaakt door: to: D. Saraber en A. Boting

REACTIES OP EEN BRUG OVER DE VLIET: OF NIET?

In het vorige buurtblad stond een oproep aan te geven hoe u denkt over een brug over de Vliet. In de jaren '60 en '90 zijn daar al plannen voor geweest en met het verdwijnen van de veerpont in 2012 is het vanuit Pasgeld veel lastiger Vrijenban en tramlijn 1 te bereiken. Er zijn twee reacties binnen gekomen, één voor en één tegen, waarvoor veel dank.

Wij zijn van mening dat een brug heel goed zou zijn voor de verbinding over de Vliet. Dit zou een kopie kunnen zijn van de fiets/voetgangers brug die er verderop is gebouwd. Dan ook het liefst in de verlenging van de Zuiderweg, omdat daar de meeste plaats aan beide zijden ervoor is. Nu zijn wij op de Broekmolenweg dan wel de overburen maar wij zouden ook graag eens naar het park gaan of naar de rest van Rijswijk zonder daar een "wereldreis" voor te ondernemen. Nu gaan we meestal naar Delft omdat de rest van Rijswijk "een brug te ver" is...

Mirjam van Beek en Casper Paape
Broekmolenweg

Wij zijn TEGEN een brug, omdat:

- *het veel meer drukte genereert in het algemeen en in dit geval op het Jaagpad: fietsers, scooters, brommers etc. (zie nieuwe fietsbrug De Oversteek bij Rijswijkse haven)*
- *met de huidige scheepvaart en pleziervaart hij vaak open zal staan, langdurig wel te verstaan.... (door automatisering). Dit geeft geluidsoverlast voor nabij wonende buurtgenoten.*
- *de locatie voor buurtgenoten niet veel toevoegt, de bebouwingsdichtheid ligt aan het begin van het Jaagpad en ter hoogte van de jaren dertig-woningen. Mensen die tramlijn 1 willen nemen gaan echt niet eerst richting TNO om daarna weer terug te lopen/fietsen naar de tramhalte. Idem voor bestemmingen in Delft. Voor Rijswijk, Voorburg en verder kan je De Oversteek nemen.*
- *de locatie zal meer voor de aanstaande bewoners van de nieuwe wijk en van verder het Westland in zijn, die gebruik gaan maken van de (eventuele) nieuwe fietsroutes. Je kunt die ook leiden via de Lange Kleiweg richting Delft en Plaspoelpolder naar De Oversteek. Hou het Jaagpad verder vrij van drukte!!*

Toon Berendsen en Annemiek Verrijp
Van Hardenbroeklaan

MOESTUIN VERENIGING DE VOLLE GROND

Enigszins verborgen aan de Lange Kleiweg schuin tegenover de kinderboerderij, liggen de tuintjes van Moestuin Vereniging de Volle Grond.

In de winter is er weinig te zien. De grond ligt er donker en nat bij. De meeste planten verliezen blad, of sterven af. Hier en daar staat een trotse boerenkool in de kou te wachten op zijn einde in de stampot. De artisjokken met hun mooie grote zilvergrijze bladeren staan nog fier tot de eerste vorst. Als het niet te lang vriest overleven de wortels de winter wel. Die zag je vroeger niet in Nederland. Ook de 'vergeten' groenten zijn weer terug: aardperen, pastinaak, schorseneren en snijbiet.

Je eigen groenten en fruit telen is een ontdekkingstocht naar de wetten en grilligheden van de natuur. De enthousiaste moestuiniers delen hun ervaringen over het niet opkomen van bijvoorbeeld de tuinbonen. Zijn ze te vroeg gezaaid, of kan je ze beter thuis voor zaaien? Zijn het de woelmuizen die de stengels hebben doorgeknaagd, of was het weer te zacht, te nat of te koud voor de tijd van het jaar?

Dat tuinieren een kunst is, ontdek je al snel als je je eigen stukje grond bewerkt. De gedroomde moes - en bloementuin ontstaat niet spontaan. Er is inzicht, geduld, ervaring, kennis, tijd, noeste arbeid en liefdevolle aandacht nodig om de woeste aarde tot een paradijselijke tuin om te toveren. En ieder heeft daar zo zijn eigen idee over: de tuinier die van rechte rijtjes houdt, staat gebroederlijk te werken naast de aanhanger van de permacultuur.

In de zomer is de natuur op haar hoogtepunt. De aardbeien zijn geoogst, de bessen bijna rijp, de pompoen en courgette planten beginnen te groeien en de vlinders en bijen bezoeken de kleurrijke bloemenweelde.

Nu er zoveel geschreven wordt over de grootschalige monocultuur in de landbouw en het gebruik van pesticiden, die invloed hebben op de bijensterfte en de gezondheid van mensen, is het interessant te zien welke diversiteit er op 50 of 100 vierkante meter van een tuintje kan groeien. En hoe deze diversiteit plagen tegengaat. Bloemen naast radijsjes, sperziebonen naast aardbeien en frambozen... Kleinschalige landbouw dicht bij huis, bied een rijke ervaring om contact te krijgen met ons voedsel. Niet de snelste, meest efficiënte, hoogste of goedkoopste productie is het doel. Wel de verbondenheid voelen met groeiprocessen van planten. Het geeft al een gelukkig gevoel om ernaar te kijken. De oogst is een beloning.

De Volle Grond is een vereniging, waarvan de leden zijn ingeschreven en huur betalen. Er zijn geen huisjes op het terrein. De leden onderhouden gemeenschappelijk de paden en sloten en helpen elkaar om het veilig en prettig te houden. De toegang tot het complex is niet openbaar. Als je wilt helpen met werkzaamheden, kan je op het informatie bord aan het bruggetje zien wanneer de werkdagen zijn. Als je graag een tuin wilt huren, kan je je inschrijven op de wachtlijst. Die is nu ongeveer twee jaar.

Imme Tonkes

ONZE BUURT IN 2019

Liefhebbers van informatieavonden hebben een goed jaar achter de rug. Zowel de gemeente (2x), ProRail als de Provincie Zuid-Holland nodigden de bewoners van Pasgeld en 't Haantje uit om hun plannen toe te lichten en vragen te beantwoorden. De avonden gingen over de ontwikkelplannen van Rijswijk-Buiten, de tunnel onder de spoorlijn en de vervanging van de oevers van de Vliet. Maar er gebeurde meer. Hieronder een overzicht van het afgelopen jaar op basis van het Rijswijks Dagblad, de buurtapp en de website van programmabureau Rijswijk Buiten.

Januari:

De Raad van State wijst in een definitieve uitspraak de bezwaren van chemieconcern DSM tegen de bouw van een nieuwe woonwijk in buurtschap 't Haantje af.

Februari:

Kap van de 60 jaar oude lindebomen in de van Hardenbroeklaan. Start van de herinrichting (deze duurt tot begin 2020).



Foto: W. van Bijlert

April:

15. Drukbezochte bijeenkomst van de gemeente over de bouw van 200 woningen tussen de Lange Kleiweg en de van Hardenbroeklaan
27. Ondanks de kou zijn er ruim 100 bezoekers in en bij het buurthuis tijdens Koningsdag

Mei:

8. Ruim 60 geïnteresseerden nemen deel aan de historische foto-ochtend in het buurthuis

In een overzicht van Omroep West van de meest onveilige verkeersplekken in Zuid-Holland, behaalt de kruising Lange Kleiweg/'t Haantje de vijfde plaats.

Juni:

6. Vier projectontwikkelaars bieden tijdens de Provada in Amsterdam aan de wethouders van de Laar en Keus het visiestuk Pasgeld Connects aan. Het betreft de visie op de ontwikkeling van het gebied tussen de A4, het spoor en de Vliet.



Foto: Rijswijks Dagblad

In veel eikenbomen in de polder voor het Elsenburgerbos zitten processierupsen.

September:

Bijna 40 kinderen uit de buurt nemen deel aan het jaarlijkse uitje naar Drievliet

Oktober:

De start van de bouw van de tunnel onder het spoor start. In 2022 moet de tunnel gereed zijn en zal de overgang bij 't Haantje worden gesloten.



*Begin van de werkzaamheden in van de tunnel aan de westzijde van de spoorlijn.
Op de achtergrond de watertoren. (Foto: W. van Bijlert)*



*Begin van de werkzaamheden van de tunnel aan de oostzijde van de spoorlijn,
vanaf 't Haantje. Op de achtergrond het Wilhelminapark (Foto: W. van Bijlert)*

Nieuwe vuilcontainers langs het Jaagpad

November:



Uitzicht vanaf de watertoren, op de voorgrond de Lange Kleiweg, op de achtergrond het Wilhelminapark (Foto: K. Romme)



Uitzicht vanaf de watertoren op de Lange Kleiweg, de spoorlijn en in het midden de Laan van 't Haantje. (Foto: K. Romme)

Pubquiz in het buurthuis met 60 deelnemers

11. Ongeveer 30 kinderen verzamelen zich in het buurthuis en starten vanuit uit daar met Sint-Maarten
28. Rond de 75 buurtbewoners bezoeken de gemeentelijke informatiebijeenkomst in herberg Vlietzig over de ontwikkelingsplannen met Pasgeld

December

11. Informatieavond van de provincie Zuid-Holland in de gemeentewerf over de verbreding van de Vliet



VOC schip met op de achtergrond het Jaagpad (Foto: W. van Bijlert)

Een week lang ligt tegenover het Jaagpad, ter hoogte van porseleinfabriek Paauw, een replica van een VOC-schip. Het ligt er vanwege festiviteiten rond de komst van de grootste Delfts Blauw vazen ter wereld.

20. De gemeenten Rijswijk en Delft, DSM en de provincie Zuid-Holland komen tot overeenstemming over de veiligheidsrisico's van de bouw en ontwikkelplannen van beide gemeenten en DSM.

HERDENKING 7 OKTOBER 2019

Op maandag 7 oktober 2019 vond de jaarlijkse herdenking bij het oorlogsmonument aan het Haantje de slachtoffers van de fusillade op de spoorwegovergang in 1944. Ruim 50 geïnteresseerden waren hierbij aanwezig. Burgemeester Michel Bezuijen hield een toespraak waarna Bien Clay het verhaal van haar oom Frans Britzel, één van de slachtoffers van de fusillade, vertelde. Leerlingen van basisschool KC BuitenRijck hebben het monument geadopteerd en droegen gedichten voor, de muziek werd verzorgd door Drumfanfare Forum Hadriani. Een trompettist blies om ongeveer 18.50 uur het Taptoe signaal waarna 1 minuut stilte in acht nemen. Vervolgens werden kransen of bloemen neergelegd en was er gelegenheid na te praten in een ruimte aan Haantje 20. De fusillade was een vergelding voor een sabotageactie op de spoorbaan door het verzet. De 10 slachtoffers waren Haagse verzetsmensen die een week voor de fatale datum waren gearresteerd. Zij hadden niets te maken met de sabotage. Enkele omwonenden moesten verplicht toekijken.



*Burgemeester van Bezuijen houdt een toespraak
(Foto: W. van Bijlert)*



’t Haantje, rechts het oorlogsmonument (Foto: W. van Bijlert)

VAN HARDENBROEKLAAAN OP NEDERLAND 1

Eén van de items van de uitzending van donderdag 24 oktober jl. van het programma Binnenste Buiten KRO-NCRV ging over Nicole Machielse uit de van Hardenbroeklaan.

Zij woont al zeven jaar in haar woning met haar zoon Luca. De woning heeft ze in al die jaren helemaal opgeknapt, maar een eenheid van de tuin maken bleef lastig. Nicole had verschillende stijlen in haar tuin en het lukte haar niet er eenheid in te krijgen en zich er helemaal thuis te voelen. Haar ouders hebben haar opgegeven voor het programma en in de zomer kwam tuinspecialist Martin Stuger langs om haar te helpen.

Benieuwd naar het resultaat?

Kijk op www.binnenstebuiten.kro-ncrv.nl/uitzendingen/24-oktober-2019



*De tuin wordt onder handen genomen.
Op de achtergrond de huizen aan het Jaagpad.
(Foto: N. Machielse)*



*Presentator Martin Stuger in de van Hardenbroeklaan
(Foto: N. Machielse)*

SCHERVEN IN DE VAN HARDENBROEKLAAN

De afgelopen maanden lag de Van Hardenbroeklaan lange tijd open vanwege werkzaamheden aan het riool en de herinrichting. Een van de bewoners, Annemiek Verrijp, heeft één van de medewerkers van aannemer Daallin gevraagd gevonden oude scherven voor haar te bewaren. Ook heeft zij zelf in de opengebroken straat gezocht naar restanten uit het verleden. De zoektocht in korte zijde van de Van Hardenbroeklaan, tegenover de Pasgeldlaan, leverde een flinke hoeveelheid scherven aardewerk en porselein op. Zijn dit overblijfselen uit de tijd dat aan het Jaagpad buitenplaats Pasgeld lag? En wat valt er over de scherven te zeggen. De vondst is daarom afgelopen november voorgelegd aan de gemeentelijke archeoloog van Rijswijk, Hans Koot.



Hans Koot (r) met één van de vrijwilligers van het taakveld Archeologie (Foto: W. van Bijlert)

De werkplaats van Koot bevindt zich in de gemeentewerf, aan de Steenplaetsstraat, vlakbij de haven en dus dicht bij onze buurt. De werkplaats staat vol met vitrines met potten en schalen, botten en op een van de tafels ligt een paardenschedel. Hans Koot werkt al sinds de jaren '90 als gemeentelijk archeoloog. Zijn taken zijn onder meer de archeologische monumentenzorg en onder naar de geschiedenis van Rijswijk.

De grote hoeveelheid gevonden scherven verrast Koot niet. In vroeger tijd werd stedelijk afval, waaronder huishoudelijk afval als restanten van groenten en fruit gebruikt als mest op boerenland. Dit afval bestond behalve uit vruchtbare delen vaak ook uit kapotte gebruiksvoorwerpen. Die werden dan ook over de landbouwgrond verspreid. Ook werd grond vaak verplaatst, bijvoorbeeld voor de aanleg van dijken. Daardoor is bij de vondst van scherven aan het oppervlak niet altijd zeker, of deze van bewoning op de vindplaats afkomstig zijn of met grond of afval van elders zijn aangevoerd.

Koot verwacht dat de scherven niet afkomstig zijn van Pasgeld. Ze komen uit verschillende periodes, van de 18e eeuw tot het begin van de 20e eeuw. Bovendien ligt de vindplaats naast de vaarsloot, het is goed mogelijk dat deze langzaam afkalfde en dat met grond van buitenaf de oevers zijn versterkt.

Toch is het leuk nader naar de gevonden voorwerpen te kijken:



Een rookpijp uit de 18e eeuw, waarschijnlijk in Gouda gefabriceerd. In deze tijd rookten veel mensen aardewerken pijp, als de pijpenkop afbrak werden de restanten weggegooid. (Foto: W. van Bijlert)



1



2

1. Delfts aardewerk uit de 18e-19e eeuw. Het is de rand een klein, in die tijd zeer gangbaar, bord voor dagelijks gebruik. Het is geel en blauw gedecoreerd.
2. Oesterschelpen, etenstafval, en botten van een groot zoogdier, waarschijnlijk een koe of een paard. (Foto's: W. van Bijlert)



Een gedeelte van de vondst: (Foto: W. van Bijlert)

Helaas, een bijzondere vondst zit er niet tussen. Ook voegen zij niet een nieuw inzicht in de geschiedenis van onze buurt toe. Maar ze leveren wel een mooi verhaal op.

De gemeentelijk archeoloog werkt aan de gemeentewerf aan de Steenplaetsstraat. Ook werken er vrijwilligers waarvan een aantal zijn aangesloten bij de Archeologische Werkgroep Rijswijk. Zij hebben ook een eigen werkruimte aan de Herenstraat 103 te Rijswijk. Op woensdag (13.30 tot 16.30 uur) en zaterdag dag (11.00 tot 16.00 uur) is iedereen van in hun pand aan de Herenstraat 103 welkom. Als u thuis nog een archeologische vondst heeft, kunt u dit ook aan hen voorleggen. Ook kunnen geïnteresseerden lid worden van de werkgroep.

TOEN EN NU: DE DRASSIGE DRIEHOEK

In 1975 beklom Kees Duijvestein de watertoren en maakte een foto van de Drassige Driehoek. Het is vooral leuk om de details te zien, zoals rechtsonder het toenmalige tankstation aan de Lange Kleiweg. De huidige bewoners, Audrey en Kai, maakten in november op verzoek eenzelfde foto. Zoek de verschillen!

Foto 1: K. Duijvestein, Foto 2: K. Romme



BEZORGING GROOT-RIJSWIJK

De Delft op Zondag ligt in onze buurt iedere week in de brievenbus. De Rijswijkse evenknie, Groot-Rijswijk, wordt echter al enkele jaren niet bezorgd aan het Jaagpad, de Pasgeldlaan en de van Hardenbroeklaan. Behalve lokaal nieuws staat er in deze krant ook een wekelijkse pagina met gemeenteberichten in. Zeker met het oog op alle ontwikkelingen rond Rijswijk Buiten is dat interessant te volgen. Tot nu toe hebben bezorgklachten geen resultaat opgeleverd. Misschien helpt het als meer mensen een bezorgklacht indienen, dat kan via www.grootrijswijk.nl/bezorgklacht of via 088-0561595.

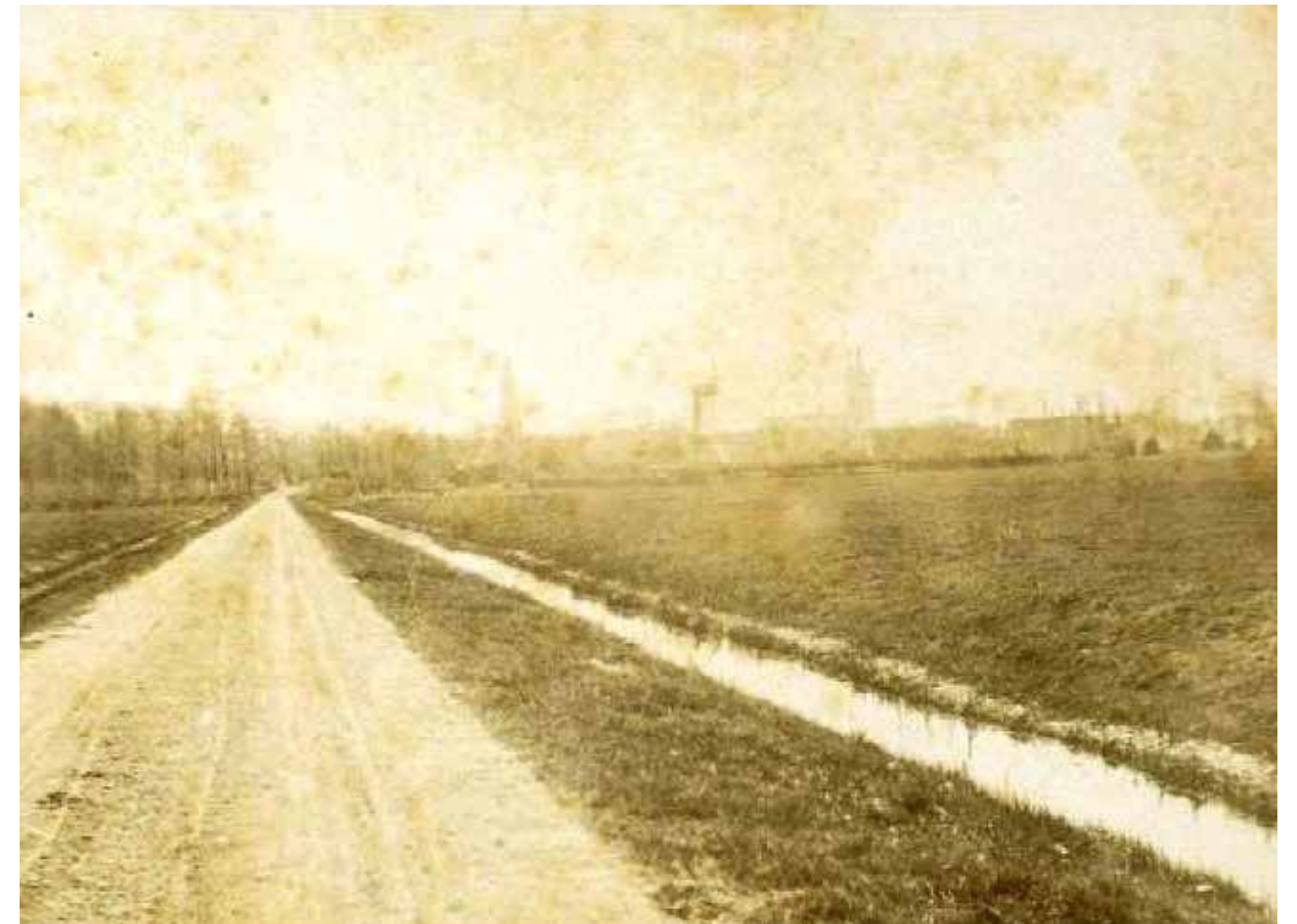
MONUMENTEN IN PASGELD EN 'T HAANTJE – BOERDERIJ BREEDAM

In onze buurt staan vier Rijksmonumenten en vier gemeentelijke monumenten. In ieder buurtblad wordt één monument worden uitgelicht. Vorige keer was dat de watertoren, deze keer het Rijksmonument Boerderijcomplex Breedam aan 't Haantje 11. Onderstaande tekst is een ingekorte versie van een artikel uit 2014 van Bram Klapwijk dat te vinden is op www.achterdegevelsvandelft.nl



De boerderij nog in functie in 1989. (Foto: N. den Haan)

De boerderij Breedam aan 't Haantje aan de rand van Delft, maar in de gemeente Rijswijk, is in de jaren 1863/64 gebouwd in opdracht van Abraham Klapwijk. De stadsboerderij van Klapwijk op de hoek van de Annastraat en de Geerweg werd te klein en de boeren deden in die tijd goede zaken. Daardoor kon er worden bebouwd. Abraham kocht de grond in 1856. Het perceel lag in de Plaspoelpolder in Rijswijk, en werd in het zuiden begrensd door het Haantje en de Kastanjewetering, het water op de grens met Delft. Eerder had de familie Klapwijk in deze omgeving ook al veel weiland verworven. Het lag dus voor de hand om in deze omgeving de eigen boerderij neer te zetten.



Fotograaf Henri Louw maakte deze foto van de Lange Kleiweg omstreeks 1890. In de verte Delft. Rechts de weilanden, waar ook Klapwijk vee had lopen. (Archief Delft).

Het Haantje

Het Haantje, vernoemd naar een uitspanning op de hoek met de Lange Kleiweg, was in deze tijd nog een zeer rustige en landelijke omgeving. Er was weinig bebouwing. De Delftse meestertimmerman Piet Zuidgeest liet in 1863 bij de aanbesteding voor de bouw van de boerderij met wagenschuur de beste papieren zien, en kon het werk uitvoeren voor het ronde bedrag van f 8.000. Het met gele IJsselsteentjes gebouwde pand heeft nog steeds een oude melkkelder met koelbakken en oude

plavuizen, en een opkamer met bedstede. Het is een zogenaamd dwarshuis, waarbij de woning dwars op het stalgedeelte staat en aan één of twee kanten uitsteekt. In de zijgevels van de boerderij zitten zogenaamde 'engelenramen': drie ramen naast elkaar, waarvan de middelste het hoogst is. Zowel het woonhuis als de schuur zijn de dakranden rijkversierd met hangend en gekruld makelaarswerk.

De boerderij

Breedam was een boerderij met alles erop en eraan. Er was een karnmolen die aanvankelijk door een paard werd voortbewogen. Later gebeurde dat via een motor. In de ruime kelder, waarin je rechtop kon staan, was een stenen bak waar de melk, in bussen, in koud water stond. Buiten naast de zijdeur was ook de mogelijkheid om melk te koelen. Ook was er een pomp om water op te pompen, wat altijd lekker koel was. Er was tevens ruimte om het melkgoed — emmers en melkzeven — schoon te maken. Binnen in het boenhok was er ook een pomp waar men in de winter het melkgoed schoon maakte. De herkomst van de naam Breedam is overigens niet bekend. Op het erf staan een hooiberg en twee schuren, beide van rond de eeuwwisseling, waarvan er één dienstdeed als wagenschuur en de ander als karnschuur, annex paardenstal. In 1910 is door de firma Rothfusz nog een tweede losse koestal (een "tienstal" voor tien koeien) bijgebouwd, eveneens rijk versiert met makelaarswerk. De boerderij kreeg nog een andere functie erbij: vanaf 1959 hield de Rabobank van Rijswijk, na afbraak van het café van de heer Hesse (café 't Haantje'), er wekelijks zittingen tot 1978.

Het licht wordt uitgedaan

Langzamerhand doet de invloed van de stadsuitbreiding zich gelden. Land wordt onteigend, de veestapel wordt kleiner. In 1972 liepen er nog dertig koeien op ruim 12 ha grasland en er was toen ook nog een paard. Drie jaar later zijn er nog maar twaalf koeien op 4,7 ha en in 1981 acht roodbonten op 3,8 ha. Maarten Klapwijk overleed in 1971 (68 jaar). In 1975 werkte zijn broer Adriaan op 67-jarige leeftijd nog gemiddeld 70 uur per week tussen de koeien. De broers en zussen overlijden, één voor één. De jongste zoon Adriaan overlijdt in 2001. Hij is dan 92 jaar. Na zijn dood werd de boerderij te koop aangeboden. Het gehele complex van woonhuis en bedrijfsgebouwen is in 2003 verkocht. De nieuwe eigenaar heeft het pand volledig laten renoveren, met behoud van oude agrarische elementen. De voormalige boerderij is nu een prachtig wooncomplex. Maar geboerd wordt er niet meer.

AGENDA BUURTHUIS

11 maart: algemene ledenvergadering Buurtvereniging

18 maart: 10.30 Lezing en fotopresentatie Herberg en café 't Haantje, aansluitend lunch

27 april Koningsdag

Vanaf 3 januari elke 14 dagen **Klaverjassen** vanaf 19.30 uur

Vanaf 6 januari elke maandagmiddag **Bridge** vanaf 13.00 uur

Vanaf 8 januari elke woensdagavond **Dansen met elkaar** o.l.v. Kim vanaf 19.30 uur

Het volgende buurtblad verschijnt over een paar maanden. Alle bijdragen zijn welkom, dat kan een artikel zijn, een ingezonden brief, een foto van de buurt uit het verleden etc. Mail deze graag voor naar buurtbladdedrassigedriehoek@gmail.com

